

INNEHÅLL (Vol. 6, häfte 1, 10 maj 1996)

Ledare.....	1
P. A. Eriksson: Malung – en Sphagnumrik socken	2–11
L. Söderström: Pottiaceae, mossor i kärva miljöer	12–23
O. Holst: Hårnervmossa (<i>Campylopus introflexus</i>) - ny för Närke	24–25
N. Lönnell: Register till Arnell (1925)	26
K. Hylander: Några mosseynd från Norrland 1995	27–31
Sveriges landskapsmossor	32
Bryologiska Notiser	33
Hälsotips med mossor som verksam substans.....	33
Ny litteratur.....	34–35
Mossornas Vänner försäljning.....	36
Mossornas Vänner resultatredovisning 1994-1995.....	37
Revisionsberättelse.....	38
Mossornas Vänner medlemmar 1995	38–42
Mosskurs	43
Höstekursion till Hälsingland	44
Mossexkursioner i Skåne.....	44

MYRINIA

Föreningen Mossornas Vänner tidskrift

MYRINIA är Mossornas Vänner tidskrift. Mossornas Vänner är en förening som har som målsättning att hålla kontakten mellan och främja mosskännedomen bland amatörer. Detta sker, förutom via MYRINIA, genom exkursioner, studiecirklar, bestämningsservice m. m.

Medlemskap i föreningen, vilket inkluderar MYRINIA kostar 50 kr. Familjemedlemmar (erhåller ej MYRINIA) betalar 10 kr. Utländska medlemmar betalar 90 kr pga de höga bankkostnaderna. Enbart prenumeration på MYRINIA kostar 75 kr. Beloppet insätts på postgiro 13 37 88-0 (Mossornas Vänner).

Vill du ha kontakt med andra mossintresserade? Visst vill du det! Tag i så fall kontakt med MOSSORNAS VÄNNER:

Ordförande: Henrik Weibull, Solistvägen 31, 4 tr, 756 54 Uppsala, 018/401810

Vice ordförande: Helena Gralén, Paradisgatan 29H, 413 16 Göteborg

Sekreterare: Olle Holst, Markaskälsvägen 5, 226 47 Lund, 046/ 123061

Kassör: Gerhard Kristensson, Dekanvägen 8, 240 10 Dalby. 046/202185

Exkursionssekreterare: Kristoffer Hylander, Stupvägen 69, 3 tr., 191 42 Sollentuna

Kontaktpersoner för olika landsdelar:

Norra Norrland: Bengt Gunnar Jonsson, Växtholm 242, 905 95 Umeå, 090/ 57085.

Södra Norrland: Gunnar Ersare, Ringvägen 2, 820 60 Delsbo, 0653/10902

Uppsala: Henrik Weibull, Solistvägen 31, 4 tr, 756 54 Uppsala, 018/401810.

Stockholm: Niklas Lönell, Pontonjärgatan 49 4 tr, 112 37 Stockholm, 08/ 6548129.

Göteborg: Pär Johansson, Birgittagatan 4b, 41453 Göteborg 031/ 129483.

Västergötland: Bertil Jannert, Lyckebo Bestorp, 521 30 Falköping, 0515/ 18326.

Småland: Allan Nicklasson, Fogdegatan 6, 352 36 Växjö, 0470/10919.

Skåne: Nils Cronberg, Sandbyvägen 204, 240 10 Dalby, 046/200925.

Var hälsad mossvän

Nu står en ny fältsäsong för dörren, jo visst har vissa av oss redan hunnit med att komma ut och göra de första trevande fynden för året. Nog känner man sig lite ringrostig, men efter ett par exkursioner kommer man igång så smått igen och namnen på mossorna faller åter på plats.

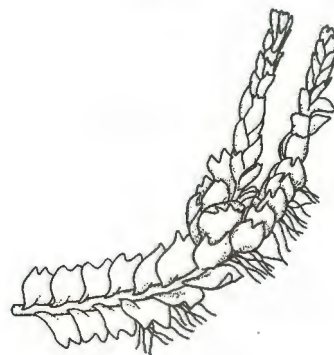
Föreningen har fått en ny styrelsemedlem, Helena Gralén, som blivit vald till vice ordförande och kommer ha hand om inköp av bl a luppar, pincetter och glas till föreningens försäljningshöma. Dessutom har vi fått några nya kontaktpersoner i olika delar av landet (se första insidan).

Inom redaktionen för Myrinia har arbetsfördelningen strukturerats om vilket träder i kraft från och med nästa nummer. Alla bidrag till tidskriften skall från och med nu skickas direkt till Lars Hedenäs (se bakre insidan). Dessutom gäller nya stoppdatum för insändande av bidrag. Första april och 1 oktober gäller härmed för att Myrinia skall kunna komma ut till 1 juni respektive 1 december. Nu gäller det också att vi alla ser till att bättra oss med att komma in med bidrag i tid för att vår skrift skall komma ut i tid. Till de senaste numren har antalet bidrag varit tillräckliga, men de har i många fall kommit alldeles för sent. Det skulle vara trevligt med ytterligare mer bidrag till Myrinia, gärna av medlemmar som inte skrivit så ofta hittills. Tidskriften blir bara mer attraktiv om vi breddar typen av inslag ytterligare.

Dessutom vill jag passa på att göra ett sent upprop till anslutning vid slutinventeringen av göteborgstraktens mossflora. Det är bara fyra ekonomiska kartblad kvar att inventera och vi har tänkt göra ett sista ryck med en inventeringshelg under senhösten i år. Hör av er till Exkursionssekreteraren Kristoffer Hylander (för adress, se matrikeln) om ni är intresserade eller vill veta mer.

God tur

Henrik

Malung – en *Sphagnum*-rik socken

Pell Algot Eriksson

Grindvägen 4, 782 75 Malungsfors

Abstract: Distribution and habitat information on the *Sphagnum* species found in the parish of Malung (west part of Dalarna province in central Sweden). This parish is probably unique since it contains all known Swedish *Sphagnum* in the relatively small area of c. 1800 km². A small guide to some very good *Sphagnum* sites are given as well as a short description of the geology, climate and the mire types in this region.

Malungs socken är belägen i Malungs kommun i nordvästra Dalarna (Västerdalarna). På kartan liknar socknen en triangel med spetsen nedåt (söderut) och har en yta på drygt 18 kvadratkilometer.

Malungs socken är unik så till vida att samtliga Sveriges *Sphagnum*-arter (taxonomi enligt Nyholm 1969, s. 697–765) går att uppbära inom socknens gränser. Huruvida de beskrivna arterna, som under senare tid har publicerats av K. I. Flatberg, kan finnas inom området, har ännu ej varit möjligt att undersöka. Det blir en intressant utmaning de kommande åren.

Nedan anförs kommentarer och några utbredningskartor rörande de intressantaste *Sphagnum* inom socknen, men eftersom såväl mossor som andra växter är starkt beroende av bl.a. områdets geologi och klimat, kommenteras först dessa något. Kortfattat nämns också några myrtyper inom Malungs socken. Tilläggas bör att det i socknen fortfarande finns områden som ännu ej helt genomförts och därför får utbredningskartorna ännu anses som preliminära.

Geologi

Socken är ur geologisk synpunkt ganska varierad. I nordöstra delen finner vi diabas (basalt), som uppträder i två olika lager; det nedre lagret består av Öjedias och det övre av Särnadiabas. Öster och norr om Dalälven, som rinner i NV–SO riktning genom socknen, ligger merparten av den fattiga Dalasandstenen. Genom analyser av sandstenen från Holarna i Malung och av Öjediasen (Öjsberget) framkommer att CaO-halten i Öjediasen är ganska hög, upptill 7,71 vikt-%, medan CaO i sandstenen endast visar 0,06 vikt-% (Hjelmqvist

1966, s. 145, 126). Denna stora skillnad i CaO-halt är klart skönbar i vegetationen. Många av de bäst utbildade rikkärren (mellanrikkärren) ligger inom eller nära diabasområdet. Väster och söder om Dalälven finns olika typer av Värmlands- och Dalagraniter och i mindre utsträckning porfyrit.

Från Venjan öster om Malung sträcker sig in i området en flik av Venjansporfyrit, som bl.a. täcker Tyngesberget. En analys av CaO-halten i denna bergart visar 2,43 vikt-%, en ganska hög siffra. Bergarten synes påverka omgivningens myrar.

Klimatet

Västerdalarna ligger strax öster om det norska fjällandskapet, som effektivt avskärmar den varma västliga atlantluften. Som en väsentlig följd av detta bildas över Västerdalarna, norra Värmland och stora delar av Härjedalen ett lokalkontinentalt område med framför allt långvariga och kyliga vintrar. Västerdalarna är känt som ett veritabelt köldhål. Ytterligare lokalkontinentala områden i Sverige kan urskiljas över det norrländska inlandet och över det småländska höglandet (fig. 1). Årsmedeltemperaturen för Malung visar värdet omkring +2,8°, vilket är jämförelsevis lågt; så har t.ex. Falun värdet +4,6°. Snön kan ligga kvar till långt in i maj, och nattfrosten kan uppträda redan i början av juli. Ett sådant kyligt klimat föraktar naturligtvis inte arter med mer eller mindre nordlig prägel, som t.ex. *Sphagnum aongstroemii* (blek vitmossa), *S. lindbergii* (björnvitmossa) och *S. jensenii* (piskvitmossa).

Medelvärde för socknens nederbörd håller sig omkring 600 mm per år. Eftersom nederbörden ökar bl.a. med höjden över havet kan vissa bergstrakter få betydligt hög-

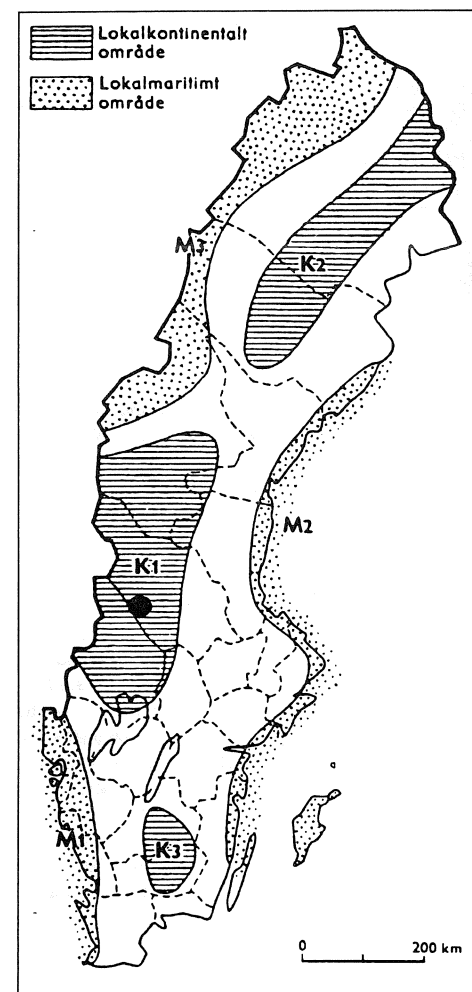

Fig. 1. Lokalkontinentala och lokalmaritima områden i Sverige. Efter Ångström 1958.

re nederbörd, ända upp till 900 mm/år (Sjörs 1948, s. 26, nederbördskarta). Eftersom den genomsnittliga temperaturen är, som ovan nämnts, ganska låg, men nederbörden däremot ganska stor, blir avdunstningen förhållandevis svag; området får ett klimat med fuktig, humid anstrykning. Humiditeten kan uttryckas t.ex. genom Martonne's humiditetstal, som fås ur formeln $N/(t+10)$, där N är årsnederbörden i mm och t årets medeltemperatur. Humiditetskarta (fig. 2) över Sverige visar de beräknade värdena. Områdena med hög humiditet ligger framför allt i landets västra delar, vilket också är att förvänta. Malungsområdet,

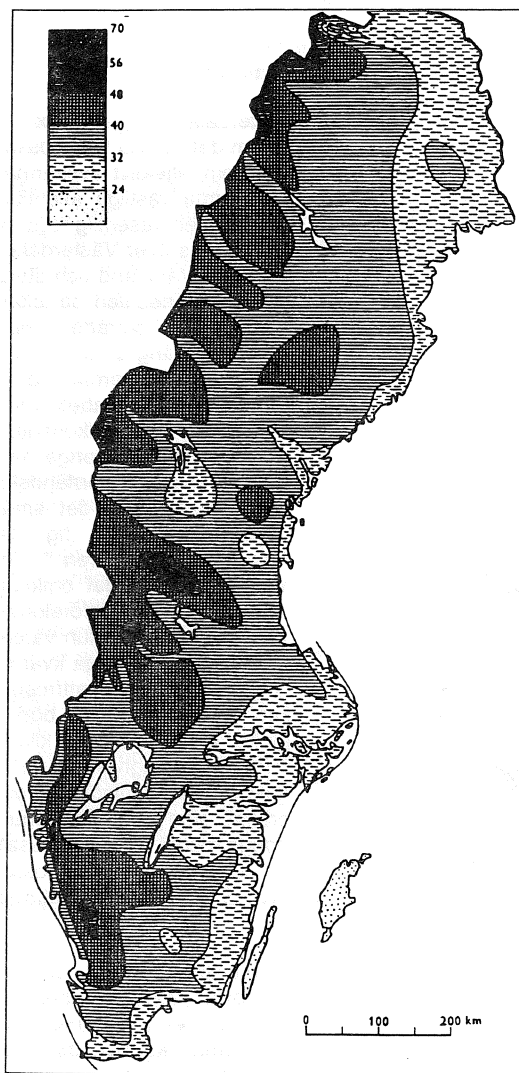

Fig. 2. Vegetationsperiodens humiditet (Martonne's humiditetstal). Efter Ångström 1958.

som har markerats på kartan, har enligt Hesselman, ett humiditetstal mellan 40 och 48 och representerar sålunda "subhumida (tämigen fuktiga) områden" (Hesselman 1932; Ångström 1958; Sjörs 1958, s. 54).

I detta humida klimat finns självfallet växter med sydvästlig (suboceansk) utbredning. Vi kan bland *Sphagna* nämna *S. molle* (hedvitmossa) och *S. strictum* (atlantvitmossa) och bland lavarna t. ex. *Bryoria bicolor* (brokig tagellav) och *Nephroma laevigatum* (västlig njurlav).

Myrar

Stora områden intager myrmarkerna. Om en karta över Sveriges myrar studeras, syns ett utpräglat myrrikt område just över nordvästra och västra Dalarna. Inom detta område upptar myr-arealen 20–40%, lokalt över 75% (Lundqvist 1951, s. 83). De största myrpartierna i Malung finns i norra och sydvästra delen av området, framför allt kring trakterna av Rotsjöarna.

Myrar i form av mossar är fåtaliga inom Malungs

socken. I södra delen av området kan vi dock finna t.ex. Flötten nära Yttermalung och Navarkölen på gränsen till Äppelbo socken. Båda dessa mossar innehåller även kärrpartier (Sjörs 1948, s. 226). Navarkölen är den största av dessa mossar med ett milsvitt område och med kraftiga tuvsträngar och vitt utbredda lösbotenhöjor däremellan. Bland mosse-*sphagna* kan vi här finna bl.a. den östliga *Sphagnum balticum* (flaggvitmossa) och de mera sydligt präglade *S. tenellum* (ullvitmossa) och *S. cuspidatum* (flytvitmossa), den senare dock ganska sparsamt.

Den vanligaste myrtypen i socknen är annars kärren, där särskilt fattigkärren dominerar. Förutom alla triviala arter som kan trivas här finns också den förut nämnda nordliga arten *S. lindbergii* (björnvitmossa) och den sydvästliga arten *S. pulchrum* (drågvitmossa). Bägge två i de våtare myrpartierna.

En intressant och mycket allmän kärrtyp här uppe i Västerdalarna är det mera norrut förekommande sluttande soligena kärret, eller backkärret. Ett sådant vackert utbildat kärr, med begränsade, trappstegslika flarkar, kan bekvämt ses nära inlandsvägen 45, strax söder om Lisskogsåsen i västra Malung. Från vägen sett bildar myrbacken horisonten. De sluttande kärren kan annars ses efter vissa bergsidor, där de kan täcka ganska stora områden. Bland de avgörande faktorerna för att denna myrtyp överhuvudtaget ska kunna bildas kan nämnas en bruten topografi och framför allt ett fuktigt, humitt klimat. Dessa faktorer är i hög grad giltiga när det gäller Västerdalarna.

Rikkärr (medelrikkärr) påträffas mest, som ovan antytts, där myrmarken påverkas av mer eller mindre basiska bergarter. En sådan myr är t.ex. Delåmyren, strax öster om Öjslyberget, som består av diabas (Särnadiabas eller Åsbydiabas, som den också brukar benämnas). På myren förekommer rikkärrsarter såsom *Sphagnum obtusum* (trubbvitmossa), *S. teres* (knoppvitmossa), *S. warnstorffii* (purpurvitmossa) och *S. subsecundum* (krokvitmossa).

Kortfattade kommentarer och lokaler till några av vitmossorna i Malung.

***S. palustre* (sumpvitmossa).** Robust. I regel ett par av både häng- och utstående grenar. Artens nordgräns synes gå genom södra Västerdalarna. I Malungs socken har hittills endast ett fåtal bestånd setts. Möjligen är arten förbisedd. Åtminstone borde den trivas i södra delen av området. Om förhållandet mellan *S. palustre* och *S. centrale*, se nedan under *S. centrale*!

***S. centrale* (krattvitmossa).** Robust. I regel ett par utstående grenar (som kan bli piskliknande utdragna) men ofta till skillnad mot *S. palustre*, tre hängande grenar. Växer gärna i sänkor i fuktig skog, risrika myrkanter och i något "rikare" kärr.

Artvärdet hos *S. centrale* har ifrågasatts av brittiska forskare (bl.a. Daniels & Eddy, 1990, s. 50), medan amerikanska och nordiska sphagnologer anser den som en säker art. Inom det västerdalska området där *S. palustre* och *S. centrale* möts synes det som om oklara former skulle kunna uppträda. Är det *S. palustre* med ovanligt (i tvärsnitt) smala klorofyllceller, eller är det *S. centrale* med ovanligt långt ner mot konkavsidan framskjutna klorofyllceller? Ytterligare undersökningar får ge svar på dessa frågor.

***S. imbricatum* (snärjvitmossa).** Medelstor. Arten är vanlig i området, finns i kärr, myrkanter och vid bäckar. Arten är numera indelad i två underarter: ssp. *austinii* och ssp. *affine* (Flatberg 1984) eller arter (Söderström m.fl. 1992). Av dessa synes den senaste vara den vanligaste inom området. Det behövs dock grundligare undersökningar av underarternas förekomst i området. *S. imbricatum* synes sent ha uppmärksamats i Dalarna. Herman Persson (1943) anför något uppseendeväckande att "i Växtbiologiska institutionen i Uppsala rika mossherbarium ligger det enda av mig veterligen kända exemplaret från Dalarna: Säfsnäs: Fredriksberg 1920 (C.A. Tärnlund; det. G. Åberg)." En skriande kontrast mot de rikliga förekomsterna t.ex. i Malung (fig. 3).

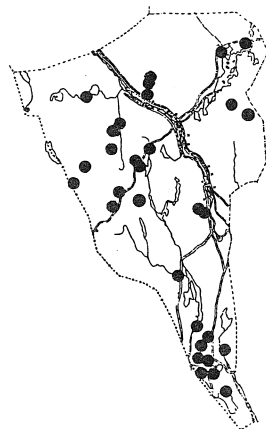

Fig. 3. Känd utbredning av *S. imbricatum* (sensu lato) i Malungs socken.

***S. lindbergii* (björnvitmossa).** Stor, praktfull nordlig art, tämligen vanlig i fattigkärrs blöta partier. Växer i bruna, täta och vitt utbredda mattor ofta tillsammans med *S. majus* (rufsvitmossa) och *S. jensenii* (piskvitmossa). Finns t.ex. vid kanten av Megrinsmyren, norr om Malungsfors.

***S. riparium* (klyvbladsvitmossa).** Ganska vanlig. Arten är karakteristisk med sitt täta, stora huvud och med sina spetsflikade stamblad. Växer vid myrkanter, helst med något rörligt vatten, samt vid bäck- och sjökanter. Finns vid bl.a. "Grönkällan", nära vägen till Backselens fåbod.

***S. pulchrum* (drågvitmossa).** I regel kraftig art med vackert 5-radiga, grova och förhållandevis korta grenar. Ses i fattigkärr i rena mattor och kan på så vis påminna om *S. lindbergii*; denna är dock mera mörkbrun. Möjligen kan också nämnas att stammen, som i många sphagnumfloror anges som bl.a. ljusbrun, inom Malungsområdet är mestadels grön. Kan uppletas bl.a. vid det lilla kärret vid Gråbron väster om Malungsfors.

***S. flexuosum* (källvitmossa).** Mindre vanlig (eller kanske förbisedd?). Påträffas i kärr (helst medelrika), risiga myrkanter och nära åar och bäckar. Mossan känns lätt igen på sin lilla "grenboll" på huvudet, sina sirliga huvudgrenar och sin originella sidenglänsande färgnyans, när mossan är halvtorr. Finns t.ex. på Delåmyren, öster om Öjslybergets fåbod.

***S. balticum* (flaggvitmossa).** Mindre vanlig. Syns trivas bäst på mossar, men finns också i låga utbredda mattor i fattigkärr. Arten visar, när den är som mest typisk, en karakteristisk gulbrun färg. Kan ses t. ex. på Sjömyren, nära Backselsvägen.

***S. cuspidatum* (flytvitmossa).** Arten är sydlig och ganska ovanlig i området (förbisedd?). Växer i blöta och mycket blöta partier i såväl kärr som i mossar. Vissa former kan förväxlas med *S. majus* (rufsvitmossa). Växer i fattigmyr t.ex. öster om Delåmyren.

Fig. 4. Känd utbredning av *S. quinquefarium* i Malungs socken.

S. annulatum finns i Västerdalarna, är ej med säkerhet känt. *S. jensenii* finns bl.a. vid Megrinsmyren norr Malungsfors.

***S. subfulvum* (brun glansvitmossa).** Finns flerstädes ute på något näringsrikare myrar. Kan förväxlas med *S. subnitens* (röd glansvitmossa). Om formerna kring *S. subfulvum* och *S. subnitens* se vidare Flatberg (1985). *S. subfulvum* kan möjligen också förväxlas med *S. fuscum* (rostvitmossa). *S. subfulvum* är dock något grövre, har en säregen glans (åtminstone som halvtorr) och växer i regel något våtare än *S. fuscum*.

***S. quinquefarium* (kantvitmossa).** Är ganska vanlig i t.ex. frisk granskog och på fuktiga klipphyllor (fig. 4). Den kan forma täta, lätt sonderfallande kuddar, men kan också växa i glesa utspridda mattor och då ofta tillsammans med *S. capillifolium* (tallvitmossa). Dessa arter blir då förvillande lika och förväxlas lätt.

S. quinquefarium är nog ganska förbisedd, och eftersom den aldrig växer ute på myrar, är den av myrforskare inte i lika hög grad uppmärksammat som *Sphagna* på myr.

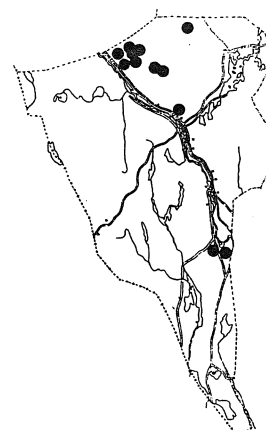

Fig. 5. Känd utbredning av *S. wulfianum* i Malungs socken.

***S. wulfianum* (bollvitmossa).** Nordöstlig art. Karakteristisk med sitt klotformiga huvud och sina månggreniga grenknippen. Växer på våta eller något sumpiga skogslokaler men kan även påträffas vid myrkanter och i frisk tät granskog. Förekommer däremot aldrig ute på myrarna och kan därför lätt förbises av myrforskare (fig. 5).

***S. strictum* (atlantvitmossa).** Sydvästlig, ljusgrön-blekgrön art med distinkt squarrosa grenblad. Den kan påminna om vissa skuggformer av *S. compactum* (tät vitmossa), som också kan få ett ganska "taggigt" utseende. Denna har dock i motsats till atlantvitmossan en mörk stam. I Malung växer atlantvitmossan sparsamt vid några videbuskar i kanten av ett litet kärrområde nära Åckensjön, väster om Yttermalung. Där synes den trivas bra tillsammans med *S. compactum*, *S. imbricatum* och *S. molle* (hedvitmossa). *S. strictum* är funnen första gången i Sverige i Värmland, i Nyskoga socken, år 1932 (Åberg 1933).

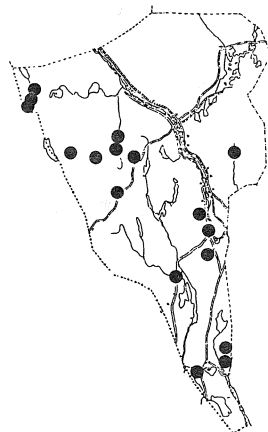

Fig. 6. Känd utbredning av *S. molle* i Malungs socken.

***S. platyphyllum* (skedvitmossa).** Medelstor art med få grenar, tydlig stamknopp och med utstående, stora, grenbladslika stamblad. Växer i något näringsrikare myrar och gärna på lokaler, som ofta översvämmas. Finns t.ex. vid sjöstranden nära Gråbron, väster om Malungsfors.

***S. angermanicum* (spateltvitmossa).** Mossan känns igen på sin ljusa (ljusgröna) färg, som mot sensommaren och hösten får ett rosa inslag, och speciellt den lilla rödaktiga stamknoppen får ett extra skimmer över sig. Nämnas bör också de särpräglade, platta huvudgrenarna med sina genomskinliga grenblad, som är, liksom de stora, breda stambladen, tandade i bladspetsen. År 1919 beskrevs *S. angermanicum* som ny art (Melin 1919). Typlokalen var belägen i Ångermanland. Det dröjde dock länge innan arten återfanns utanför denna lokal; i Dalarna (Sjörs 1966, Eriksson 1972, 1979), i Gästrikland (Abenius 1993) och i Västmanland (Liljegren 1994). Mossan växer i myrkanter (helst med anstrykning av intermediär myrtyp) och vid bäck- och sjökanter. Bildar i regel täta, liksom sammanklibbade mattor eller låga tuvor och kan påminna om *S. molle*. När *S. angermanicum* förekommer på våtare lokaler, växer den mera glest. Som utrymme då är större, kan de enskilda exemplaren bli ganska frodiga och välväxta!

***S. molle* (hedvitmossa).** Hör tillsammans med *S. strictum* och *S. imbricatum* ssp. *austini* till en suboceanisk grupp av vitmossor. *S. molle* växer i myrar (helst vid myrkanter), vid bäckkanter och vid sjöstränder; synes trivas på lokaler, som är periodiskt översvämmade. Växtsättet är karakteristiskt med mycket täta, små, ljusa och låga tuvor eller mattor, ofta med en liten röd framtoning. De enskilda individerna i tuvan kan knappast urskiljas och påminner på så vis om *S. angermanicum* och *S. compactum* (fig. 6).

***S. aongstroemii* (blek vitmossa).** En medelstor art, som är nordlig och påminner mycket om arter ur *Palustria*-gruppen. Växer i fattigkärr och vid kanten av bäckar och sjöar. Arten blev ganska sent upptäckt i Dalarna. Första fyndet från landskapet, i Svärdsjö socken, gjordes av Hugo Sjörs (Sjörs 1948, s. 231). I

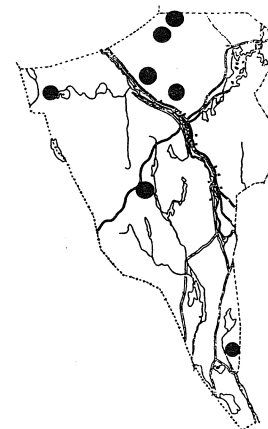

Fig. 7. Känd utbredning av *S. aongstroemii* i Malungs socken.

Malungstrakten förekommer den särskilt rikligt efter kanten av Gärmån, strax norr om gränslinjen mot Lima socken (fig. 7).

***S. contortum* (lockvitmossa).** Ljust brungulaktig art med skärformiga blad såväl som grenar. Stam mörk endast nedtill. Föredrar blöta, näringsrika myrlokaler, men kan även påträffas vid käll- och sjökanter. Växer flerstädes på Delåmyren, strax öster om Öjslybergets fäbod.

Arterna *S. subsecundum* (krokvitmossa), *S. auriculatum* (hornvitmossa) och *S. inundatum* (grodvitmossa), som brukar benämnas "subsecundum-komplexet", har varit föremål för skiftande uppfattningar om artvärdet hos dessa taxa.

Sålunda slår Andrus (1980) samman *S. auriculatum* och *S. inundatum* till en art, som han benämner *S. lescurii*. Crum & Anderson (1981) anser att alla (svenska) arter ur sektion *Subsecunda*, följdaktligen även *S. contortum* och *S. platyphyllum*, skall tillhöra *S. subsecundum* och dess varianter. Eddy (1977) kombinerar *S. subsecundum* och *S. inundatum* på underartsnivå, medan *S. auriculatum* anses som god art. Nyholm (1969) placerar *S. auriculatum* och *S. inundatum* som varieteter till *S. subsecundum*. Detta nämns bara som några exempel på den långt gångna förbistringen inom just denna sektion.

***S. subsecundum* (krokvitmossa).** Liten-medelstor, i sin typiska utbildning vackert guldgul art. Föredrar helst något näringsrikare kärr, men kan även trivas i källdråg, som t.ex. i norra delen av Megrinsmyren, strax norr om Malungsfors.

***S. auriculatum* (hornvitmossa).** Stor art med hornlikt böjda, vassa huvudgrenar, ofta med rödaktig skiftning. Ses mest på blöta lokaler och där vattenståndet ändras såsom vid sjöar och vid lugnare partier vid älvkanter. I Malung finns den nära Gråbron (väster om Malungsfors) vid en översvämningslokal.

***S. inundatum* (grodvitmossa).** Sydlig, medelstor, ljus art. Stammen mörk nedtill, Stamblad något kupiga och något utstående. Föredrar näringsrika myrlokaler, men försmår inte heller blöta fattigkärr, sjökanter etc. Fyndplatserna i Malung är relativt fåtaliga (förbisedd?).

Vitmosslokaler i Malungstrakten

Nedan anges ett speciellt urval av lätt tillgängliga vitmosslokaler i Malungs socken (fig. 8):

1) "Grönkällan" är en källa med rikligt av *S. riparium*. Strax norr om källan ligger Sjömyren med bl.a. *S. balticum*. Lokalen ligger vid på norra sidan av vägen till Backselens fäbod, 4,2 km från riksväg 71.

2) Ett medelrikkkärr, där rikligt av *S. subfulvum* och *S. teres* finns på södra delen samt arter ur *Subsecunda*-sektionen. Lokalen ligger väster om Tyneberget och nås om man tar vägen till lokal 1 och svänger avtagsvägen mot norr efter ca. 2 km.

3) Delåmyren. I detta rikkärr finns alla typiska rikkärrsarter såsom *S. obtusum*, *S. teres*, *S. warnstorffii* och arter ur *Subsecunda* sektionen. Myren kan nås från byn Öje, varifrån väg går västerut mot Öjslybergets fåbod. Kärret ligger på sydsidan av vägen ca. 2 km Ö om fåboden.

4) Sumpskog vid Lissbumyren. Riklig förekomst av kraftig och väl utbildad *S. wulfianum* och *S. girgensohnii*. Lokalen är belägen nära vägen till Råberget, ca 6 km norrut från riksväg 297. På myren finns även bl.a. *S. subfulvum*.

5) Megrinsmyren. Ett fattigkärr med *S. lindbergii* och *S. majus*. Vid myrens NV-kant, som synes påverkad av något näringsrikare vatten, påträffas *S. jensenii* och arter ur *Subsecunda* sektionen. Ca 1 km S om Limagränsen går från riksväg 297 en avtagsväg norrut mot Janlokarna. Myren är belägen ca 2,5 km från riksvägen på avtagsvägens norra sida.

6) Blockrik sjöstrand (översvämningsområde). Mellan blocken kan t.ex. *S. auriculatum* och *S. subsecundum* påträffas. Strax söder om området finns en liten sluttande myr mot vattnet. Vid myrens norra kant syns ett utbrett bestånd av *S. angermanicum* och vid sjökanten kan *S. platyphyllum* upplettas. I skogsslutningen ovanför myren förekommer *S. quinquefarium* och *S. capillifolium* rikligt. Lokalen ligger strax söder om östra brofästet av Gråbron, som är belägen mellan sjöarna Niställingen och Niställingsnoret, väster om Malungsfors.

7) Myrkant, något sluttande med rik förekomst av *S. angermanicum*. Denna lokal ligger 1,5 km Ö och S om skogsbilvägen som utgår från Östra Vallsjön, nordväst Niställingen, väster om Malungsfors.

8) Laxbäcken. Vid kanten av bäcken, där denna går intill skogsbilvägen, finns bl.a. *S. molle* och *S. aongstroemii*. Lokalen hittar man om man åker till Tyngsjö. Ca 2,2 km öster om Tyngsjö finns en avtagsväg mot norr, följ denna ca 4,6 km och när skogsbilvägen passerar Laxbäcken är man framme!

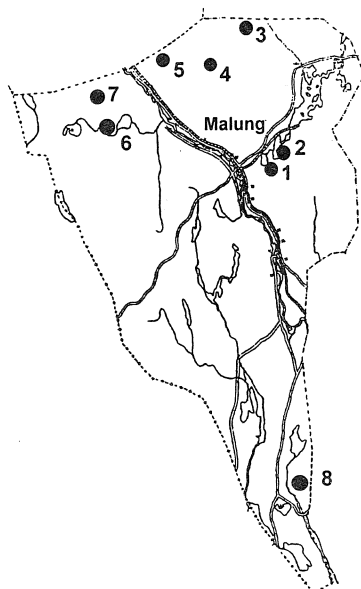

Fig. 8. Kartsnitt över speciellt utvalda och lätt tillgängliga Malunglokaler för några intressanta *Sphagnum* arter. För beskrivning se texten.

Ett stort tack till Tomas Hallingbäck för inspirerande hjälp vid manuskriptets utformande.

Citerad litteratur

- Abenius, J. 1993: Spatelvitmossa, *Sphagnum angermanicum*, funnen i Gästrikland. *Myrinia* 3, 16–18.
- Andrus, R. E. 1980: *Sphagnaceae of the New York State*. New York.
- Crum, H. A. & Anderson, L. E. 1981: *Mosses of Eastern North America*. Vol. 1, New York.
- Daniels, H. E. & Eddy, A. 1990: *Handbook of European Sphagna*. HMSO, London.
- Eddy, A. 1977: *Sphagnum subsecundum* agg. in Britain. *J. Bryol.* 9: 309–319.
- Eriksson, P. A. 1972: *Sphagnum angermanicum* funnen i västra Dalarna och i västra Värmland. *Svensk Bot. Tidskr.* 66, 136–138.
- Eriksson, P. A. 1976: *Sphagnum strictum* funnen i Dalarna. *Svensk Bot. Tidskr.* 70, 56.
- Eriksson, P. A. 1979: Nya lokaler för *Sphagnum angermanicum* i Västerdalarne. *Svensk Bot. Tidskr.* 73, 202.
- Flatberg, K.I. 1984: A taxonomic revision of the *Sphagnum imbricatum* complex. *K. norske Vidensk. Selsk. Skr.* 3, 1–80.
- Flatberg, K.I. 1985: Studies in *Sphagnum subfulvum* Sjörs, and related morphotypes. *Lindbergia* 11, 38–54.
- Flatberg, K.I. 1988: Taxonomy of *Sphagnum annulatum* and related species. *Ann. Bot. Fennici* 25, 303–350.
- Hesselman, H. 1932: Om klimatets humiditet i vårt land. *Meddelande fr. Statens Skogsforskn. anst.* 26. Stockholm.
- Hjelmqvist, S. 1966: *Beskrivning till berggrundskarta över Kopparbergs län*. SGU, Stockholm.
- Liljegren, Y. 1994: *Sphagnum angermanicum*, spatelvitmossa funnen i Västmanland. *Myrinia* 4, 60. (Fyndorten i *Myrinia* 5, 36.)
- Lundqvist, G. 1951: *Beskrivning till jordartskarta över Kopparbergs län*. Stockholm.
- Melin, E. 1919: *Sphagnum angermanicum* n. sp. *Svensk Bot. Tidskr.* 13, 23–25.
- Nyholm, E. 1969: *Illustrated Mossflora of Fennoscandia*, fasc. 6, s. 697–765. Lund.
- Persson, H. 1943: Några nya intressanta mossfynd från Stockholmstrakten. *Svensk Bot. Tidskr.* 37, 413–420.
- Sjörs, H. 1948: Myrvegetation i Bergslagen. *Acta phytogeogr. suec.* 21. Uppsala.
- Sjörs, H. 1966: *Sphagnum angermanicum* found in northern Dalarna, Sweden. *Bot. Not.* 119, 361–364. Lund.
- Sjörs, H. och medarbetare. 1973: Skyddsvärda myrar i Kopparbergs län. *Växtekol. Studier* 3.
- Söderström, L., Hedenäs, L. & Hallingbäck, T. 1992: Checklista över Sveriges mossor. *Myrinia* 2, 13–56.
- Åberg, G. 1933: Några *Sphagnum*-fynd i Värmland jämte en kort översikt rörande *Sphagnas* allmänna formbildningar. *Medd. fr. Värmlands Naturhist. Förening* 4. Karlstad.
- Ångström, A. 1958: *Sveriges klimat*. Stockholm.

Pottiaceae, mossor i kärva miljöer

Lars Söderström

Botanisk Institutt, Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet, Trondheim,
N-7055 Dragvoll, Norge

Abstract. The key to genera in Richard Zander's worldwide generic revision of Pottiaceae is translated to Swedish with the genera not occurring in the Nordic countries excluded.

Richard Zander (1993) har publicerat en världsrevision av släktena i familjen Pottiaceae. Denna revision har lett till en helt ny syn på systematiken inom denna familj med arter som mestadels lever i kärva miljöer (en del t.o.m. i ökenliknande områden). Med tillstånd av Zander har jag översatt bestämningstabellen och anpassat den så att den omfattar enbart släkten som förekommer i Norden. Zander har använt en del karaktärer som inte så ofta återfinns i Skandinaviska floran varför jag har valt att plocka in en del figurer från de utmärkta illustrationerna gjorda av Patricia Eckel. Jag har i möjligaste mån valt skandinaviska arter men då enbart ett antal typiska arter är avbildade per släkte, så har inte detta alltid varit möjligt. Då har jag plockat arter som inte finns här, i stället för att låta bli att illustrera en karaktär.

Några karaktärer och termer kräver en viss förklaring. KOH-testet görs genom att doppa skottet i 2% KOH lösning. Bladen blir då röda eller gula (ibland orange) men en färgskiftning uteblir nästan aldrig.

Dorsalsidan av ett blad är den sidan som vänder nedåt när bladet är rakt utstående från stammen på ett upprätt skott (ibland kallad undersidan) och ventralsidan är ovarsidan på ett motsvarande blad.

Hyalodermis (se fig. 4g i Hedenäs 1994) är ett lager av stora, tunnväggiga celler som omger stammen. Sclerodermis (fig. 1b) är tjockväggiga celler (oftast små) som omger stammen. Differentierad epidermis (fig. 2b) är när det yttersta lagret av celler på bladnerven är differentierat från de inre (vanligen stereider). Stereider (fig. 2a) är mycket tjockväggiga celler i nerven.

Eftersom revisionen lett till en hel del namnändringar har jag sammanställt dessa både genom att ge direkta synonymer och genom att ge en ny namnlista för de ingående arterna. Det är sedan upp till läsarna att välja om de vill acceptera

den nya systematiken presenterad här eller följa Nyholm (1989) eller Söderström m. fl. (1992).

Arter eller släkten som inte förekommer i Sverige är satta inom parantes (eller hakparantes). Observera att flera av stegen i nyckeln mycket väl kan beröra arter som inte finns i Norden. Det har varit omöjligt att sortera ut dessa steg på artsnivå varför tabellen förmodligen är mer omfattande än den behöver vara för våra förhållanden.

Bestämningstabell

1. Nerv med ett enda band av stereider (fig. 2a)2
— Nerv med två stereidband (fig. 2b)20
2. Utan utväxter på nervens ventralsida3
— Med lameller eller filament på nervens ventralsida (fig. 2c, d)15
3. Stam utan mittsträng (fig. 1a)5
— Stam med mittsträng (fig. 1b)6
4. Övre centrala laminaceller små till medelstora (7–14 µm breda)5
— Övre centrala laminaceller stora (vanligen över 14 µm) *Microbryum*
5. Epidermis saknas på nervens dorsalsida (fig. 2a). Basalceller tydligt differentierade, vanligen större, mindre papillösa och med tunnare väggar än de övre cellerna. Kapsel oval till cylindrisk, stegocarp (dvs. med lock). Blad vanligen bredast vid eller över mitten *Syntrichia*
— Med epidermis på nervens dorsalsida (fig. 2b). Basalceller inte eller endast svagt differentierade från de övre cellerna. Kapsel klotrund, kleistocarp (dvs. utan lock). Blad bredast nedom mitten *Acaulon*
6. Övre centrala laminaceller små till medelstora (7–14 µm breda)7
— Övre centrala laminaceller stora (vanligen över 14 µm)13
7. Utan differentierat epidermis på nervens dorsalsida (fig. 2a)8
— Med differentierat epidermis på nervens dorsalsida (fig. 2b)9

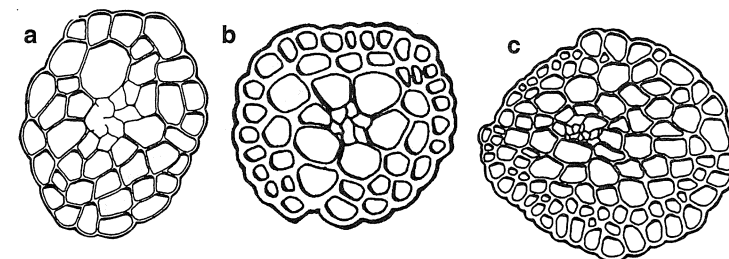

Fig. 1. Tvärsnitt av stam. a) Stam utan mittsträng (*Microbryum rectum*). b) Stam med mittsträng och sclerodermis (*Gyroweisia tenuis*). c) Tvärsnitt av stam utan sclerodermis (*Gymnostomum aeruginosum*).

8. KOH-reaktion på övre laminaceller gul eller orange *Gyroweisia*
 — KOH-reaktion på övre laminaceller röd..... *Syntrichia*
9. Utan differentierat epidermis på nervens ventralsida *Anoetangium*
 — Med differentierat epidermis på nervens ventralsida (fig. 2a) 10

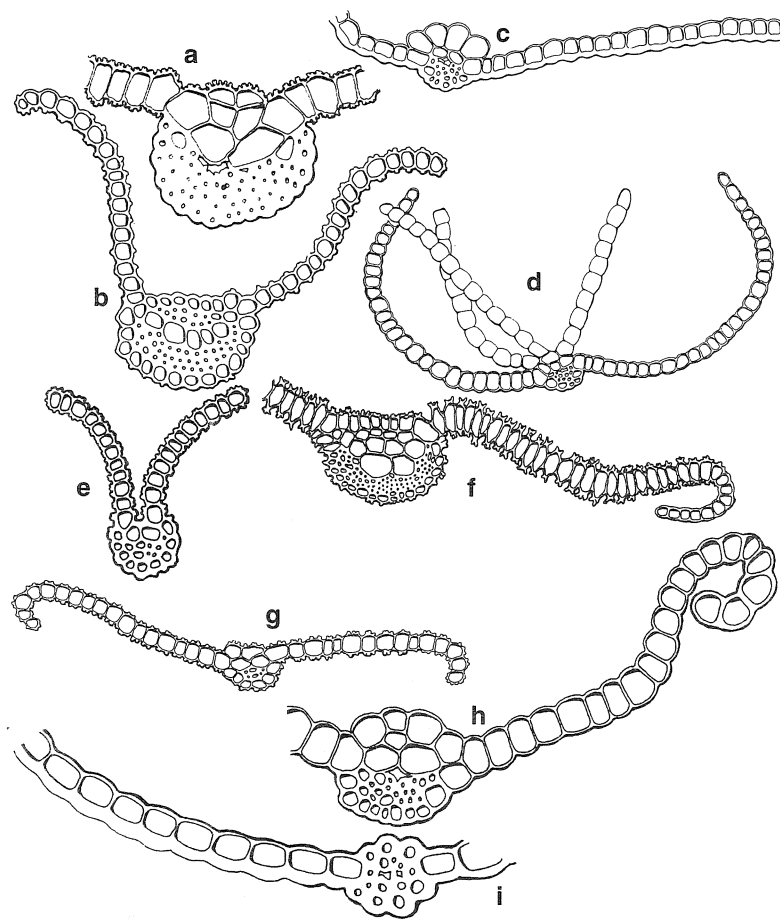

Fig. 2. Tvärsnitt av blad och bladnerv. a) Nerv med ett stereidband, och differentierat epidermis på ventralsidan men ej på dorsalsidan (*Syntrichia laevigata*). b) Nerv med två stereidband och differentierat epidermis på både dorsal- och ventralsidan (*Didymodon spadiceum*). c) Nerv med utväxter på nervens dorsalsida i form av en cellmassa och laminacellernas yttreväggar tjockare på dorsalsidan än på ventralsidan (*Stegonia latifolia*). d) Nerv med lameller på ventralsidan (*Pterygoneuron ovatum*). e) Nerv utan hydroidsträng och bladkant plan (*Anoetangium aestivum*). f) Nerv med hydroidsträng (*Pseudocrossidium leucocalyx*). g) Blad med tillbakaböjd kant (*Microbryum rectum*). h) Blad med tillbakarullad kant (*Tortula cuneifolia* var. *blissii*). i) Nerv och stereidceller runda (*Acaulon eremicola*).

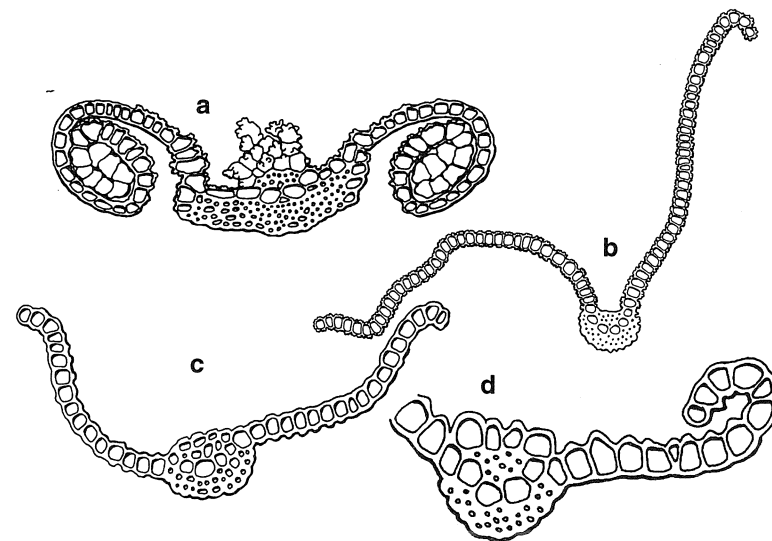

Fig. 3. Tvärsnitt av blad och bladnerv. a) Nerv och stereidceller plattade (*Pseudocrossidium pachygastrellum*). b) Blad med en djup smal "ränna" efter nerven (*Leptodontium pungens*). c) Ventralsidans stereidceller betydligt större än dorsalsidans (*Didymodon rigidulus*). d) Yttre cellväggarna mamillösa på ventralsidan och svagt konvexa på dorsalsidan (*Weissia striata*).

10. Bladnerv utan hydroidsträng (fig. 2e) 11
 — Bladnerv med hydroidsträng (fig. 2f) *Pseudocrossidium*
11. Periketier i spetsen av huvudskottet (fig. 4b). Blad vanligen brett rännformade 12
 — Periketier på sidan av huvudskottet (i toppen av små sidoskott; fig. 4a). Blad vanligen rännformade *Anoetangium*
12. Liten, under 1 cm (vanligen under 6 mm). Basala celler uppsvällda och buktande, betydligt bredare än de övre centrala cellerna *Gyroweisia*
 — Större, vanligen över 1 cm. Basala celler vanligen med raka cellväggar, endast lite bredare än de övre centrala cellerna *Didymodon*
13. Bladkant plan (fig. 2e), inböjd (fig. 3d) eller inrullad¹ *Henediella*
 — Bladkan tillbakaböjd (fig. 2g) eller tillbakarullad (fig. 2h) 14
14. KOH-reaktion på övre laminaceller gul eller orange *Tortula*
 — KOH-reaktion på övre laminaceller röd *Microbryum*

¹ Den enda svenska arten (*Henediella heimii*) har plan bladkant.

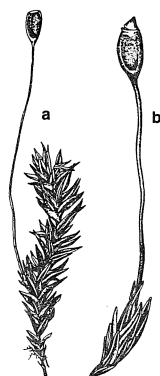

Fig. 4. Fertila skott med a) periketierna i toppen av små sidoskott (*Anoetangium afrocompactum*) och b) periketierna i toppen av huvudskotten (*Gyroweissia tenuis*).

15. KOH-reaktion på övre laminaceller gul eller orange 16
— KOH-reaktion på övre laminaceller röd..... 19
16. Med lameller (fig. 2d) eller trådlika utväxter på nervens ventralsida..... 17
— Med en cellmassa som utväxt på nervens ventralsida (fig. 2c) 18
17. Stereoidcellerna på bladens dorsalsida runda eller nästan runda i tvärsnitt. Nerv rund eller nästan rund i tvärsnitt (fig. 2i) *Pterygoneurum*
— Stereoidcellerna på bladens dorsalsida tydligt plattade eller intryckta från ventralsidan, njurlika eller banaformade. Nerv tydligt tillplattad i tvärsnitt, vanligen njurlik (fig. 3a) *Pseudocrossidium*
18. Bladcellernas yttre väggar lika tjocka på dorsal- som på ventralsidan eller något tjockare på dorsalsidan nära nerven. Övre centrala bladceller 1–2x så långa som breda *Tortula*
— Bladcellerna yttre väggar tydligt tjockare på dorsalsidan än på ventralsidan (fig. 2c). Övre centrala bladcellerna 2–4x så långa som breda *Stegonia*
19. Utväxterna på nervens ventralsida trådlika eller som lameller. Övre centrala laminaceller stora, vanligen över 14 µm breda. Stereoidceller på dorsalsidan tydligt plattade eller intryckta från ventralsidan, njurlika eller banaformade. Bladbas tydligt differentierad. Nerv tydligt tillplattad i tvärsnitt, vanligen njurlik (fig. 3a) *Aloina*
— Utväxterna på nervens ventralsida som en oformlig massa av celler. Övre centrala laminaceller små till medelstora (7–14 µm breda). Bladbas ej differentierad. Stereoidceller på dorsalsidan runda eller nästan runda i tvärsnitt. Nerv rund eller nästan rund i tvärsnitt (fig. 2i) *Acaulon*
20. KOH-reaktion på övre laminaceller gul eller orange 21
— KOH-reaktion på övre laminaceller röd, vanligen tegelröd 68
21. Stam utan mittsträng (fig. 1a) 22
— Stam med mittsträng (fig. 1b) 28

22. Bladkant hel eller fint tandade 23
— Bladkant småtandad, tandad eller sågad 26
23. Differentierat epidermis saknas på nervens ventralsida (fig. 3b) *Hymenostylium*
— Med differentierat epidermis på nervens ventralsida (fig. 2b) 24
24. Basala celler tydligt V-format avgränsade, når högst upp på bladet efter kanten (fig. 5a) *Tortella*
— Basala celler börjar alla på samma höjd av bladet eller högre upp närmare nerven 25
25. Nervens ventrala celler kvadratiske eller kort rektangulära. Stam med hyalodermis (ibland otydlig). Skott vanligen över 1 cm långa. Basala celler vanligen med raka cellväggar, endast lite bredare än de övre centrala cellerna *Trichostomum*
— Nervens ventrala celler 3x så långa som breda eller längre. Stam utan hyalodermis. Skott kortare än 1 cm (vanligen under 6 mm). Basala celler uppsvällda och buktande, betydligt bredare än de övre centrala cellerna *Gyroweisia*
26. Bladkant tandad bara vid bladbasen eller i övre delen av bladskidan *Eucladium*
— Bladkant tandat eller sågad i toppen eller längs hela kanten 27
27. Bladkant plan (fig. 2e) eller inböjd till inrullad. Bladen plana eller brett rännformade i övre delen utan djup "ränna" efter nerven *Trichostomum*
— Bladkant tillbakaböjd (fig. 2g). Bladen rännformade i övre delen med djup "ränna" efter nerven (fig. 3b) (*Leptodontium*)

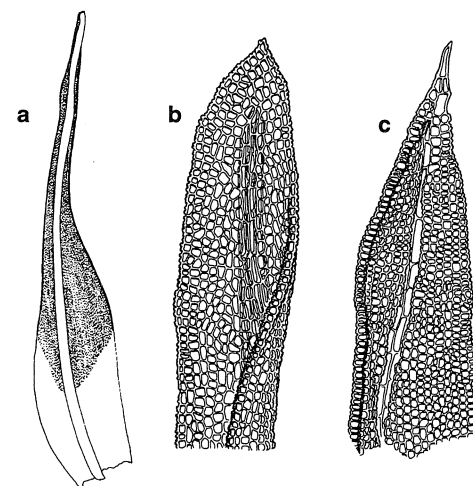

Fig. 5. Blad och bladspetsar. a) Med tvär, V-formad övergång mellan basceller och de övre cellerna (*Tortella fragilis*). b) Nerv slutar nedom spetsen (*Gymnostomum aeruginosum*). c) Nerv slutar i spetsen (*Trichostomum tenuirostris*).

28. Bladkant hel eller fint tandad	29
— Bladkant småtandad, tandad eller sågad	62
29. Bladnerv utan hydroidsträng (fig. 2e).....	30
— Bladnerv med hydroidsträng (fig. 2f)	57
30. Yttre cellväggarna lika på båda sidorna av bladen i övre delen.....	31
— Yttre cellväggarna i bladens övre del svällande till mamillösa på ventralsidan, svagt konvexa på dorsalsidan (fig. 3d).....	<i>Weissia</i>
31. Ventralsidans stereidceller mindre eller likstora med dorsalsidans	32
— Ventralsidans stereidceller tydligt större än dorsalsidans (fig. 3c).....	56
32. Bladkanter plana (fig. 2e) till inböjda eller inrullade	33
— Bladkanter tillbakaböjda (fig. 2g) till tillbakarullade (fig. 2h).....	51
33. Bladkanter plana till svagt inböjda	34
— Bladkanter tydligt inböjda till inrullade (fig. 3d)	<i>Weissia</i>
34. Nerv utan differentierat epidermis på dorsalsidan (fig. 2a).....	35
— Nerv med differentierat epidermis på dorsalsidan (fig. 2b).....	42
35. Stereidcellerna på bladens dorsalsida runda eller nästan runda i tvärsnitt. Nerv rund eller nästan rund i tvärsnitt (fig. 2i)	36
— Stereidcellerna på bladens dorsalsida tydligt plattade eller intryckta från ventralsidan, njurlika eller bananformade. Nerv tydligt tillplattad i tvärsnitt, vanligen njurlik (fig. 3a)	39
36. Nervens ventrala celler kvadratiske eller kort rektangulära	37
— Nervens ventrala celler 3x så långa som breda eller längre.....	38
37. Nerven slutar före bladspetsen (fig. 5b)	<i>Gymnostomum</i>
— Nerven slutar i bladspetsen eller utlöpande (fig. 5c).....	<i>Trichostomum</i>
38. Utan eller med dåligt differentierad sclerodermis på stammen (fig. 1c). Skott över 1 cm. Basala celler vanligen med raka cellväggar, endast lite bredare än övre centrala celler.	<i>Gymnostomum</i>
— Stam med tydligt sclerodermis (fig. 1b). Skott under 1 cm (vanligen under 6 mm). Basala celler uppsvällda och buktande, betydligt bredare än övre centrala celler.	<i>Gyroweisia</i>
39. Stam utan hyalodermis	<i>Gymnostomum</i>
— Stam med hyalodermis (ibland otydligt).....	40
40. Basala celler tydligt V-format avgränsade, når högst upp på bladet efter kanten (fig. 5a). Periketal-blad tydligt olika vanliga blad i storlek och form, ibland med bladbasen omslutande stammen (eller setan). <i>Tortella</i>	
— Basala celler börjar alla på samma höjd av bladet eller högre upp närmare nerven. Periketal-balden liknar vanliga blad.....	41

41. Nerv slutar före spetsen (fig. 5b)	<i>Gymnostomum</i>
— Nerv slutar i spetsen eller utlöpande (fig. 5c)	<i>Gyroweisia</i>
42. Nerv rund eller nästan rund i tvärsnitt (fig. 2i).....	43
— Nerv tydligt plattad i tvärsnitt, oftast njurformad (fig. 3a).....	50
43. Utan eller med dåligt differentierad sclerodermis på stammen (fig. 1c).....	44
— Stam med tydligt sclerodermis (fig. 1b)	47
44. Stam utan hyalodermis	<i>Gymnostomum</i>
— Stam med hyalodermis (ibland otydligt).....	45
45. Basala celler tydligt V-format avgränsade, når högst upp på bladet efter kanten (fig. 5a). Periketal-blad tydligt olika vanliga blad i storlek och form, ibland med bladbasen omslutande stammen (eller setan). <i>Tortella</i>	
— Basala celler börjar alla på samma höjd av bladet eller högre upp närmare nerven. Periketal-balden liknar vanliga blad.....	46
46. Nerv slutar före spetsen (fig. 5b)	<i>Gymnostomum</i>
— Nerv slutar i spetsen eller utlöpande (fig. 5c)	<i>Trichostomum</i>
47. Periketier i spetsen av huvudskottet (fig. 4b).....	48
— Periketier sidställda på huvudskottet i toppen av mycket korta grenar (fig. 4a)	(<i>Molendoa</i>)
48. Nervens ventrala celler (sett från bladytan, dvs. ej i tvärsnitt) kvadratiske eller kort rektangulära	<i>Trichostomum</i>
— Nervens ventrala celler 3x så långa som breda eller längre.....	49
49. Basala celler vanligen med raka cellväggar, endast lite bredare än övre centrala celler	<i>Barbula</i>
— Basala celler uppsvällda och buktande, betydligt bredare än övre centrala celler	<i>Gyroweisia</i>
50. Periketier i spetsen av huvudskottet (fig. 4b).....	<i>Trichostomum</i>
— Periketier sidställda på huvudskottet i toppen av mycket korta grenar (fig. 4a)	(<i>Molendoa</i>)
51. Sclerodermis ej eller dåligt utvecklad på stammen (fig. 1c).....	<i>Gymnostomum</i>
— Sclerodermis tydligt utvecklad på stammen (fig. 1b)	52
52. Periketier i spetsen av huvudskottet (fig. 4b).....	53
— Periketier sidställda på huvudskottet i toppen av mycket korta grenar (fig. 4a)	(<i>Molendoa</i>)
53. Bladen plana eller brett rännformade i övre delen utan djup "ränna" efter nerven	54
— Bladen rännformade i övre delen med djup "ränna" efter nerven (fig. 3b)	55

54. Skott under 1 cm (vanligen under 6 mm). Basala celler differentierade och når högst upp på bladet i centrum *Gyroweisia*
 — Skott vanligen över 1 cm lång. Basala celler differentierade och når lika långt upp på bladet över hela bredden *Didymodon*
55. Basala celler vanligen med raka cellväggar, endast lite bredare än övre centrala celler *Barbula*
 — Basala celler uppsvällda och buktande, betydligt bredare än övre centrala celler *Gyroweisia*
56. Skott under 1 cm (vanligen under 6 mm). Basala celler uppsvällda och buktande, betydligt bredare än övre centrala celler *Gyroweisia*
 — Skott vanligen över 1 cm lång. Basala celler vanligen med raka cellväggar, endast lite bredare än övre centrala celler *Didymodon*
57. Utan utväxter på nervens ventralsida 58
 — Med lameller eller filament på nervens ventralsida (fig. 2d) *Pseudocrossidium*
58. Nerv utan differentierat epidermis på dorsalsidan (fig. 2a) *Weissia*
 — Nerv med differentierat epidermis på dorsalsidan (fig. 2b) 59
59. Kapsel kleistocarp (dvs. utan lock och spricker upp oregelbundet) ... *Weissia*
 — Kapsel stegocarp, dvs. med lock 60
60. Nervens ventrala celler (sett från bladytan, dvs. ej i tvärsnitt) kvadratis-ka eller kort rektangulära 61
 — Nervens ventrala celler 3x så långa som breda eller längre *Barbula*
61. Bladkanten ej invikt i övre delen. Axillära hårens basala celler hyalina och alla celler lika *Pseudocrossidium*
 — Bladkanten smalt och skarpt invikt i övre delen. Axillära hår med 1 eller flera basala celler tjockare och mörkare än de övriga *Weissia*
62. Bladkant tandad bara vid bladbasen eller i övre delen av bladskidan (*Molendoa*)
 — Bladkant tandat eller sågad i toppen eller längs hela kanten 63
63. Utan differentierat epidermis på nervens dorsalsida (fig. 2a) 64
 — Med differentierat epidermis på nervens dorsalsida 65
64. Periketier i spetsen av huvudskottet (fig. 4b). Periketalblad liknar vanliga blad eller något mindre *Trichostomum*
 — Periketier sidställda på huvudskottet i toppen av mycket korta grenar (fig. 4a). Periketalblad tydligt olika vanliga blad i storlek eller form, omsluter setan *Pleurochaete*
65. Utan djup ränna efter nerven 66
 — Med djup "ränna" efter nerven (fig. 3b) *Barbula*

66. Bladkant plan (fig. 2e) till inböjd (fig. 3d) eller inrullad 67
 — Bladkant tillbakaböjd (fig. 2g) till tillbakarullad (fig. 2h) *Didymodon*
67. Periketier i spetsen av huvudskottet (fig. 4b). Kantceller ej längre än inre celler i stambladets övre del (men ibland större). Periketalblad liknar vanliga blad eller ibland något mindre eller större *Trichostomum*
 — Periketier sidställda på huvudskottet i toppen av mycket korta grenar (fig. 4a). Kantceller i stambladets övre del rektangulära och tydligt längre än de inre cellerna. Periketalblad tydligt olika vanliga blad i storlek eller form, omsluter setan *Pleurochaete*
68. Utan hyalodermis på stammen *Didymodon*
 — Med hyalodermis på stammen (ibland otydligt) *Bryoerythrophyllum*

Nya namn

I nedanstående synonymlista ges namnändringar från Söderström m. fl. (1992) eller för arter som inte förekommer i Sverige från Nyholm (1989; inom hakparantes).

- Acaulon mediterraneum* = *A. muticum* var. *mediterraneum* (Limpr.) Sérgio
Aloina ambigua = *A. rigida* var. *ambigua* (B. S. G.) Craig
Barbula convoluta var. *commutata* = *B. convoluta* ssp. *commutata* (Jur.) Boul.
Barbula convoluta var. *uliginosa* = *B. convoluta*
Barbula unguiculata var. *fastigiata* = *B. unguiculata* fo. *fastigiata* (Schulz) Mönk.
Desmatodon cernuus = *Tortula cernua* (Hüb.) Lindb.
Desmatodon heimii = *Hennediella heimii* (Hedw.) Zander
Desmatodon heimii var. *arcticum* = *Hennediella heimii* var. *arctica* (Hedw.) Zander
Desmatodon latifolius = *Tortula euryphylla* Zander
Desmatodon latifolius var. *muticus* = *Tortula euryphylla* Zander
Desmatodon latifolius var. *pilifer* = *Tortula euryphylla* Zander
[Desmatodon laureri = Tortula laureri (Schultz) B. S. G.]
Desmatodon leucostoma = *Tortula leucostoma* (R. Brown) Hook. & Grev.
Desmatodon randii = *Tortula randii* (Kenn.) Zander
Desmatodon systylis = *Tortula systylia* (Schimp.) Lindb.
Didymodon acutus = *Didymodon rigidulus* var. *gracilis* (Hook. & Grev.) Zander
Didymodon glaucus = *D. rigidulus* var. *glaucus* (Ryan) Wijk & Marg.
Didymodon icmadophilus = *D. rigidulus* var. *icmadophilus* (C. Müll.) Zander
Didymodon insulanus = *D. vinealis* var. *flaccidus* (B. S. G.) Zander
[Molendoa tenuinervis Limpr. = *M. sendtneriana* (B. S. G.) Limpr.]
Oxystegus tenuirostris = *Trichostomum tenuirostre* (Hook & Tayl.) Lindb.
Phascum curvicolle = *Microbryum curvicolle* (Hedw.) Zander
Phascum cuspidatum = *Tortula acaulon* (With.) Zander
Phascum cuspidatum var. *curvisetum* = *Tortula acaulon* var. *curviseta* (Dicks.) Zander
Phascum cuspidatum var. *piliferum* = *Tortula acaulon* var. *pilifera* (Hedw.) Zander
Phascum cuspidatum var. *schreberianum* = *Tortula acaulon* var. *schreberiana* (Dicks.) Zander
Phascum cuspidatum ssp. *papillosum* = *Tortula acaulon* var. *papillosa* (Lindb.) Zander
Phascum floerkeanum = *Microbryum floerkeanum* (Web. & Mohr) Schimp.
Pottia bryoides = *Tortula protobryoides* Zander
[Pottia commutata = Microbryum davallianum var. commutatum (Limpr.) Zander]
Pottia conica = *Microbryum davallianum* var. *conicum* (Schwaegr.) Zander
Pottia davalliana = *Microbryum davallianum* (Sm.) Zander
Pottia intermedia = *Tortula modica* Zander
Pottia lanceolata = *Tortula lanceola* Zander
[Pottia recta = Microbryum rectum (With.) Zander]
Pottia starckeana = *Microbryum starckeana* (Hedw.) Zander
Pottia truncata = *Tortula truncata* (Hedw.) Mitt.
[Pottia wilsonii = Tortula wilsonii (Hook.) Zander]
Pseudocrossidium obtusulum = *P. revolutum* var. *obtusulum* (Lindb.) Tan, Zander & T. Tayl.

Pterygoneurum ovatum var. *incanum* = *P. ovatum*
Stegonia latifolia var. *pilifera* = *S. latifolia*
Tortula calcicolens = *Syntrichia calcicola* Amann
Tortula intermedia = *Syntrichia intermedia* Brid.
Tortula laevipila = *Syntrichia laevipila* Brid.
Tortula latifolia = *Syntrichia latifolia* (Hartm.) Hüb.
Tortula norvegica = *Syntrichia norvegica* Web.
Tortula papillosa = *Syntrichia papillosa* (Wils.) Jur.
Tortula princeps = *Syntrichia princeps* (De Not.) Mitt.
Tortula ruraliformis = *Syntrichia ruralis* var. *arenicola* (Braithw.) Amann
Tortula ruralis = *Syntrichia ruralis* (Hedw.) Web. & Mohr
Tortula virescens = *Syntrichia virescens* (De Not.) Ochyra

Ny systematik

I följande lista återfinns de nya namnen enligt den systematik som Zander (1993) följer. Nordiska arter som inte finns i Sverige är satt inom hakparantes

Acaulon
muticum (Hedw.) C. Müll.
var. *mediterraneum* (Limpr.) Sérgio
var. *muticum*
Aloina
aloides (K. F. Schultz) Kindb.
brevistrois (Hook. & Grev.) Kindb.
rigida (Hedw.) Limpr.
var. *ambigua* (B. S. G.) Craig
var. *rigida*
Anoetangium
aestivum (Hedw.) Mitt.
Barbula
convoluta Hedw.
ssp. *commutata* (Jur.) Boul.
ssp. *convoluta*
[*crocea* (Brid.) Web. & Mohr]
ungiculata Hedw.
Bryoerythrophyllum
alpigenum (Vent.) Chen
ferruginascens (Stirt.) Giac.
recurvirostrum (Hedw.) Chen
Didymodon
asperifolius (Mitt.) Crum et al.
fallax (Hedw.) Zander
var. *brevifolius* (With.) Ochyra
var. *fallax*
ferrugineus (Schimp.) M. Hill
[*johansenii* (Williams) Crum]
luridus Hornsch
[*mamillatus* (Crundw.) M. Hill]
rigidulus Hedw.
var. *glaucus* (Ryan) Wijk & Marg.
var. *gracilis* (Hook. & Grev.) Zander
var. *icmadophilus* (C. Müll.) Zander
var. *rigidulus*
sinuosus (Mitt.) Delogne
spadiceus (Mitt.) Limpr.
tophaceus (Brid.) Lisa
vinealis (Brid.) Zander
var. *flaccidus* (B. S. G.) Zander
var. *vinealis*
Eucladium
verticillatum (Brid.) Bruch & Schimp.
Gymnostomum
aeruginosum J. Sm.
calcareum Nees & Hornsch.
Gyroweisia
tenuis (Hedw.) Schimp.
Hennediella
heimii (Hedw.) Zander
var. *arctica* (Hedw.) Zander
var. *heimii*
Hymenostylium
recurvirostrum (Hedw.) Dix.
[*Leptodontium*]
[*flexifolium* (With.) Hampe]
[*gemmascens* (Hunt.) Braithw.]
Microbryum
curvicolle (Hedw.) Zander
davallianum (Sm.) Zander
[var. *commutatum* (Limpr.) Zander]
var. *conicum* (Schwaegr.) Zander
var. *davallianum*
floerkeanum (Web. & Mohr) Schimp.
[*rectum* (With.) Zander]
starckeanum (Hedw.) Zander
[*Molendia*]
[*sendtneriana* (B. S. G.) Limpr]
[*warburgii* Crundw.]
Pleurochaete
squarrosa (Brid.) Lindb.
Pseudocrossidium
hornschuchianum (K. F. Schultz) Zander
revolutum (Brid.) Zander
var. *obtusulum* (Lindb.) Tan et al.
var. *revolutum*

Pterygoneurum
ovatum (Hedw.) Dix.
Stegonia
latifolia (Schwaegr.) Broth.
Syntrichia
calcicola Amann
intermedia Brid.
laevipila Brid.
latifolia (Hartm.) Hüb.
norvegica Web.
papillosa (Wils.) Jur.
princeps (De Not.) Mitt.
ruralis (Hedw.) Web. & Mohr
var. *arenicola* (Braithw.) Amann
var. *ruralis*
virescens (De Not.) Ochyra
Tortella
densa (Lor. & Mol.) Crundw. & Nyh.
flavovirens (Bruch.) Broth.
var. *flavovirens*
var. *glareicola* (T. Christ.) Crundw. & Nyh.
fragilis (Hook. & Wils.) Lindb.
inclinata (Hedw. f.) Limpr.
rigens Alb.
tortuosa (Hedw.) Limpr.
Tortula
acaulon (With.) Zander
var. *acaulon*
var. *curviseta* (Dicks.) Zander
var. *papillosa* (Lindb.) Zander
var. *pilifera* (Hedw.) Zander
var. *schreberiana* (Dicks.) Zander
cernua (Hüb.) Lindb.
euryphylla Zander
lanceola Zander
[*laureri* (Schultz) B. S. G.]

leucostoma (R. Brown) Hook. & Grev.
modica Zander
mucronifolia Schwaegr.
muralis Hedw.
var. *aestiva* Hedw.
var. *mucronifolia*
protobryoides Zander
[*obtusifolia* (Schwaegr.) Math.]
randii (Kenn.) Zander
subulata Hedw.
var. *angustata* (Wils.) Limpr.
var. *graeffii* Warnst.
var. *subulata*
systylia (Schimp.) Lindb.
truncata (Hedw.) Mitt.
[*wilsonii* (Hook.) Zander]

Trichostomum
arcticum Kaal.
brachydontium Bruch
var. *brachydontium*
var. *litorale* (Mitt.) C. Jens.
crispulum Bruch
var. *crispulum*
var. *elatum* Schimp.
tenuirostre (Hook & Tayl.) Lindb.
[var. *holtii* (Braithw.) Dix.]
var. *tenuirostre*

Weissia
brachycarpa (Nees & Hornsch.) Jur.
controversa Hedw.
longifolia Mitt.
perssonii Kindb.
rostellata (Brid.) Lindb.
rutilans (Hedw.) Lindb.
squarrosa (Nees & Hornsch.) C. Müll.
wimmeriana (Sendtn.) B. S. G.

Tack

Ett stort tack till Richard Zander som tillåtit oss att fritt använda hans bok inklusive illustrationerna till denna artikel, samt till Lars Hedenäs som kontrollerat terminologin i översättningarna.

Referenser

- Hedenäs, L. 1994: Pleurokarpia bladmossor. Gametofytens morfologi och anatomi. *Myrinia* 4, 4-17.
Nyholm, E. 1989: *Illustrated Flora of Nordic Mosses. Fasc. 2. Pottiaceae – Splachnaceae – Schistostegaceae*. Nord. Bryol. Soc., Copenhagen.
Söderström, L., Hedenäs, L. & Hallingbäck, T. 1992. Checklista över Sveriges Mossor. *Myrinia* 2, 13-56.
Zander, R. H. 1993: Genera of the Pottiaceae: mosses of harsh environments. *Bull. Buffalo Soc. Nat. Sci.* 32, 1-378.

Hårnervmossa (*Campylopus introflexus*) - ny för Närke

Olle Holst

Markaskälsvägen 5, 226 47 Lund

Abstract: *Campylopus introflexus* is reported new for the province of Närke, central Sweden.

Strax öster om Kumla i Närke ligger en stor slagghög, resultatet av brytning av oljeskiffer under flera decennier. Skiffern bröts bland annat för energiutvinning. Den brutna skiffern pyrolyserades, d.v.s. hettades upp utan lufttillträde för att driva av flyktiga komponenter. Efter processen lades resterna (aska och slagg) upp i en stor hög. Materialet släcktes aldrig ordentligt och brinner fortfarande efter flera årtionden. Man har på olika sätt försökt utnyttja högen och ett projekt har varit att bygga en skidbacke. Detta gick emellertid inte så bra i början då snön smälte under de första åren!

I början av augusti 1994 besökte jag tillsammans med svenska och tyska kollegor området för att söka efter termofila mikroorganismer, dvs sådan som trivs vid höga temperaturer. Sommaren hade dittills varit mycket varm och torr. Vegetationen på toppen av slagghögen var helt förtorkad; den enda växt som gick att identifiera var kungsljus (*Verbascum* sp.). Det är en märklig syn som möter den som besöker stället. Här och var pyser ånga ur sprickor i marken och temperaturen ligger mellan 60 och 90 °C i kanterna av dessa. pH mättes och befanns vara mellan 4 och 6, dvs, svagt surt. Marken runt dessa sprickor var täckt av något som såg ut som en monokultur av mossor. Denna mossa visade sig vid närmare granskning vara hårnervmossa, *Campylopus introflexus*, och fyndet torde vara det första i Närke och det nordöstligaste i Sverige. Trots torkan dröp hårnervmossan i kanten av sprickorna av vatten från ångan som kondenserade när temperaturen sjönk. I spetsen av bladen hängde droppar som blänk i solljuset.

Arten har invandrat till Europa från södra halvklotet (Gradstein och Sipman 1978; se också Söderström 1992) och första fyndet i Sverige gjordes i mitten av sjuttioalet (Johansson 1977). Invandringen har delvis följts och dokumenterats (Carlsson 1979, Hallingbäck m. fl. 1985, Andersson 1991). Den är också känd från Danmark (Frahm 1971), Norge (Øvstedal 1978) och Island (Jóhannsson 1991). Det enda isländska fyndet är gjort i en miljö som troligen är lik den som beskrivs ovan. Jóhannsson (1991) skriver: "Vex hér í jarðhita við göngustíga

sem eru mikið notaðir af ferðamönnum", något som kan tolkas som "växer här i jordvärme vid gångstig som nyttjas mycket av vandrare". Det är ju frestande att spekulera i att värmen och fukten på denna märkliga lokal är avgörande för artens existens på platsen. När bränderna i högen slocknar kommer den troligen att försvinna. Ekologiska studier av följearter mm. hade varit mycket intressant att genomföra innan det är för sent. I september 1995 besökte jag platsen igen, i samma syfte som förra gången. Denna gången skedde besöket i hållande regn. Ånghålen pyste fortfarande och hårnervmossan fanns kvar i stor myckenhet. Vid detta tillfälle kunde jag också konstatera att det fanns en hel del andra arter insprängda in mattorna av *Campylopus*. Tyvärr gav inte omständigheterna några möjligheter att samla mossor vid detta tillfälle.

Fynddata: Kvarntorp, i slagghögen några kilometer öster om Kumla. ca 150 m.ö.h. Närke. leg. Olle Holst (priv. herbarium, S) 940809.

Referenser:

- Andersson, H. 1991: *Campylopus introflexus* (Hedw.) Brid. i Göteborgstrakten 1990. *Mossornas Vänner* 34, 3–5.
- Carlsson, P. 1979: *Campylopus introflexus* (Hedw.) Brid. funnen i Lerum. *Mossornas Vänner* 5, 4–5.
- Frahm, J.-P. 1971: *Campylopus introflexus* (Hedw.) Brid. neu für Dänemark. *Lindbergia* 1, 117–118.
- Gradstein, S. R. och Sipman, H. J. M 1978: Taxonomy and world distribution of *Campylopus introflexus* and *C. pilifer* (= *C. polytrichoides*): a new synthesis. *Bryologist* 81, 114–121.
- Hallingbäck, T., Johansson, T. och Schmitt, A. 1985: Hårkvastmossa, *Campylopus introflexus*, i Sverige. *Svensk Bot. Tidskr.* 79, 41–47.
- Jóhannsson, B. 1991: *Islenskir mossar, Bruskmosaætt*. Fjölrit Natturufraeðistofnunar 19, Reykjavík.
- Johansson, T. 1977: *Campylopus introflexus* (Hedw.) Brid. new to the Swedish flora. *Lindbergia* 4, 165.
- Söderström, L. 1992: Invasion and range expansions and contractions of bryophytes. I: J.W. Bates & A.M. Farmer (red.), *Bryophytes and lichens in a changing environment*. Oxford UP. sid. 131–158.
- Øvstedal, D.O. 1978: *Campylopus introflexus* (Hedw.) Brid. new to Norway. *Lindbergia* 4, 336.

Register till Arnell (1925)

Niklas Lönnell

Pontonjäg. 49, 112 37 Stockholm

Abstract: An index to species in Arnell (1925) with updated nomenclature.

Hampus Wilhelm Arnell (1848-1932) skrev monografen "Die schwedischen *Jungermannia*-Arten" (Arnell 1925). Ingen art som idag räknas till släktet *Jungermannia* finns med, men väl arter i släktena *Anastrophyllum*, *Barbilophozia*, *Gymnocolea*, *Lophozia* och *Tritomaria*. För varje art listas de då kända lokalerna i Sverige och en schematisk kubistisk karta, där det anges i vilka landskap arten är hittad, finns i slutet av skriften. Dessa kartor har dock blivit relativt inaktuella då det förra året kom ut kartor för hela Norden enligt samma princip men med mer realistiska kartor inom projektet Bryophyta Nordica (Söderström 1995). För att snabbt kunna få en översikt över vilka arter som finns med har jag sammanställt ett register med namn enligt Söderström m.fl. (1992). Håll till godo. Om ni hittar några fel så hör gärna av er till mig.

Latin	Svenska	sida	Latin	Svenska	sida
<i>Anastrophyllum</i>			<i>capitata</i>	strandflikmossa	67
<i>hellerianum</i>	vedtrappmossa	4	<i>collaris</i>	skuggflikmossa	77
<i>michauxii</i>	skogstrappmossa	12	<i>elongata</i>	kärrflikmossa	67
<i>minutum</i>	liten trappmossa	7	<i>excisa</i>	hedflikmossa	64
<i>saxicola</i>	blocktrappmossa	13	<i>gillmanii</i>	broddflikmossa	82
<i>Barbilophozia</i>			<i>grandiretis</i>	purpurflikmossa	69
<i>atlantica</i>	västlig lummermossa	33	<i>heterocolpos</i>	kalkflikmossa	78
			<i>incisa</i>	krusflikmossa	72
<i>attenuata</i>	pigg lummermossa	34	<i>laxa</i>	myrflikmossa	68
<i>barbata</i>	lundlummermossa	45	<i>longidens</i>	hornflikmossa	47
<i>binsteadii</i>	kärrlummermossa	37	<i>longiflora</i>	vedflikmossa	55
<i>floerkei</i>	hedlummermossa	31	<i>obtus</i>	trubbflikmossa	43
<i>hatcheri</i>	stenlummermossa	22	<i>rutheana</i>	praktflikmossa	76
<i>kunzeana</i>	myrlumdermossa	40	<i>sudetica</i>	mörk flikmossa	58
<i>lycopodioides</i>	skogslumdermossa	25	<i>ventricosa</i>	jordflikmossa	50
<i>quadriloba</i>	mörk lumdermossa	39	<i>wenzelii</i>	skedflikmossa	57
<i>Gymnocolea</i>			<i>Tritomaria</i>		
<i>inflata</i>	pårönsvepemossa	86	<i>exsecta</i>	skugglobmossa	15
<i>Lophozia</i>			<i>exsectiformis</i>	vedlobmossa	16
<i>badensis</i>	dvärgflikmossa	85	<i>polita</i>	kärrlobmossa	19
<i>bantriensis</i>	källflikmossa	80	<i>quinquedentata</i>	stor lobmossa	28
<i>bicrenata</i>	sandflikmossa	62	<i>scitula</i>	fjälllobmossa	19

Referenser

- Arnell, H. W. 1925: Die schwedischen *Jungermannia*-Arten – Pflanzengeographische Skizzen. *Arkiv för Botanik* 19 (Nr 10).
- Söderström, L., Hedenäs, L. & Hallingbäck, T. 1992: Checklista över Sveriges mossor. *Myrinia* 2, 13–56.
- Söderström, L. (red.) 1995: *Preliminary Distribution Maps of Bryophytes in Norden, Vol. 1 Hepaticae and Anthocerotae*. Mossornas Vänner. Trondheim.

Några mossfynd från Norrland 1995

Kristoffer Hylander

Stupvägen. 69, 3 tr., 191 42 Sollentuna

Under fältsäsongen 1995 inventerade jag mossor inom ett forskningsprojekt på Umeå Universitet (Referensperson: Mats Dynesius, Ekologisk botanik, Umeå universitet). Provrutor var utlagda i 30 olika naturskogar runt om i hela Norrland från Hälsingland till Norrbotten och från kusten upp till fjällen. I varje skogsobjekt undersöktes två provytor à 50 x 20 meter (1000 m²). En av provrutorna låg utmed en bäck och den andra utslumpad i skogen.

Sammanlagt hittades ca 280 arter mossor och de artrikaste rutorna hade drygt 100 arter. Nedan kommenteras något om några av de intressantare fynden.

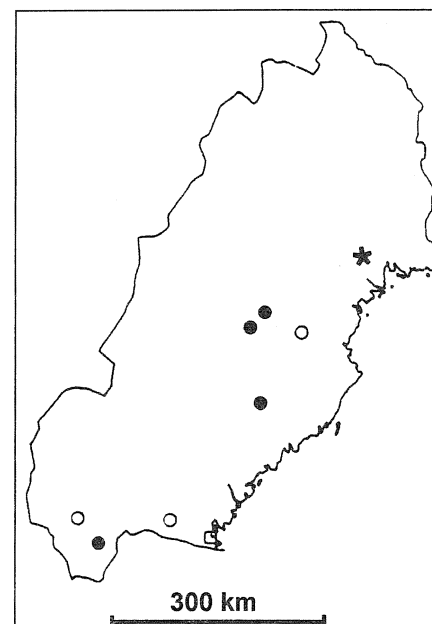
(Det fanns tillstånd från naturvårdsmyndigheterna att belägga arter).

Efter lokalangivelsen anges eventuellt kollektnummer och herbarium. UME betyder Umeå.

***Callicladium haldanianum* (haldanenmossa)**

Norrbotten, Överluleå, Krokträskreservatet, 15 km NV Boden. vid bäcken ca 500 m NNO om N spetsen av Klartjärnen, 29 aug. 1995, (ekoblad 25L52), (1737 UME), conf. L. Hedenäs.

Arten växte sparsamt på fuktig ved vid en av bäckfårorna i sumpskogen. Följearter var *Dicranum fragillifolium* (skör kvastmossa), *Dicranum flagellare* (flagellkvastmossa) och *Scapania paludosa* (källskapania). Detta är första fyndet i Norrbotten. Kartan från Hedenäs (1989) visar de kända förekomsterna av *Callicladium haldanianum* (haldanenmossa) i norra Sverige. Den nya lokalen är inprickad med en stjärna.

Utbredningen av *Callicladium haldanianum* (haldanenmossa) i centrala och norra Sverige (efter Hedenäs 1989). Fyllda cirklar = fynd efter 1985, Tomma cirklar = fynd före 1900. Det ovan rapporterade fyndet visas med en stjärna.

***Dicranum angustum* (gräskvastmossa)**

Pite lappmark, Arvidsjaur, Reivoreservatet, östra delen, vid bäcken 550 m N om Laxtjärnen, 26 aug. 1995, (ekoblad 25J 00), (1296 UME).

Arten växte i små tuvor bland vitmossor en bit från bäcken. Området utmed bäcken var öppet utan trädskikt. Följearter var *Sphagnum warnstorffii* (purpurvitmossa), *Sphagnum teres* (knoppvitmossa), *Sphagnum subfulvum* (brun glansvitmossa) och *Sphagnum fallax* (uddvitmossa).

***Dicranum flagellare* (flagellkvastmossa)**

Norrbottnen, Överluleå, Krokträskreservatet 15 km NV Boden. vid bäcken ca 500 m NNO om N spetsen av Klartjärnen, 29 aug. 1995, (ekoblad 25L 52), (1303 UME).

Arten växte på död ved spridd i sumpskogen tillsammans med *Dicranum fragilifolium* (skör kvastmossa).

***Diplophyllum obtusifolium* (jordveckmossa)**

Västerbotten, Norsjö, Borup domänreservat, västra delen, öster om Borupberget, 21 aug. 1995, (ekoblad 23J 33), (1329 UME).

Arten växte i flera sandiga rotvältor i gammal relativ torr barrskog. Följearter var *Jungermannia caespiticia* (knoppslevmossa), *Dicranella subulata* (klojormossa), *Lophozia bicrenata* (sandflikmossa) och *Nardia geoscyphus* (liten nardia). Detta är en ganska nordlig lokal för arten.

***Fontinalis antipyretica* ssp. *gracilis* (näckmossa)**

Åsele lappmark, Dorotea, Blaikfjällets urskogsområde, 800 m SSO om Sagatun, vid Sörån, 7 juli 1995, (ekoblad 22G 05), (1621 UME), conf. L. Hedenäs.

Mossan växte på stenar i bäcken tillsammans med bl.a. *Hygrohypnum ochraceum* (klobäckmossa).

***Herzogiella turfacea* (platt spretmossa)**

1) Pite lappmark, Arvidsjaur, Vid bäcken strax V om Spjutberget, 11 km N om Östra Kikkejaure, ca 400 m nedströms tjärnen, 23 aug. 1995, (ekoblad 24J 87), (1344 UME).

Arten växte sparsamt i en fuktig skreva. Bäcken översvämmas omgivande glesa skog vid högvatten. Troligen nytt fynd för Pite lappmark.

2) Norrbotten, Överluleå, Krokträskreservatet 15 km NV Boden. vid bäcken ca 500 m NNO om N spetsen av Klartjärnen., 29 aug. 1995, (ekoblad 25L 52), (1343 UME).

Arten växte sparsamt på en liten pinne i kanten av en av bäckfåroarna i sumpskogen. Andra arter i närheten var t.ex. *Dicranum flagellare* (flagellkvastmossa) och *Warnstorffia exannulata* (kärrkrokmossa). Troligen nytt fynd för Norrbotten.

3) Hälsingland, Bjuråker, Stensjöns naturreservat, ca 300 m uppströms Gäddtjärnsbäckens utlopp i Stensjön, 3 juli 1995, (ekoblad 16G 84), (1341 UME).

Arten växte i bäcksumpskog på marken vid en trädbas.

***Jungermannia leiantha* (rörsvepemossa)**

Pite lappmark, Arvidsjaur, Vid bäcken strax V om Spjutberget, 11 km N om Östra Kikkejaure, ca 400 m nedströms tjärnen, 23 aug. 1995, (ekoblad 24J 87).

Arten växte i bäckkanten. Ett relativt nordligt fynd.

***Lophozia polaris* (polarflikmossa)**

1) Lycksele lappmark, Sorsele, Blaikens urskogsområde, vid Sandviksbäckens norra biflöde ca 1, 4 km SÖ om Jipoktjärnen, 4 aug. 1995, (ekoblad 24H 10), (1760 UME), conf. L. Söderström.

Arten växte inblandad bland andra mossor (bl.a. *Sphagnum warnstorffii* (purpurvitmossa) i en bäcksumpskog. Miljön var ganska speciell och flera arter indikerade rika förhållanden. Det var t.ex. *Tayloria lingulata* (kärtrumpetmossa) och *Oncophorus virens* (skruvknölmossa). På lite torrare mark växte *Dicranum brevifolium* (kalkkvastmossa) och *Tortella fragilis* (skör kalkmossa).

2) Åsele lappmark, Vilhelmina, Marsfjället/Styggrubba urskogsområde, Ö om väg 1077, vid bäck 900 m NV om Gäddsjön, 31 juli 1995, (ekoblad 23G 41), (1759 UME), conf. L. Söderström.

Arten växte inblandad bland andra mossor i en bäcksumpskog. Den växer bland vitmossor. Sumpskogen var mycket artrik med stor variation av små miljöer såsom rotvältor, lågor, små vattensamlingar mm. Exempel på arter som var rikliga i bäckkanten är *Calliergon richardsohnii* (guldskedmossa), *Scorpidium revolvens* (röd skorpionmossa) och *Sphagnum platyphyllum* (skedvitmossa).

3) Lycksele lappmark, Stensele, Bubergets domänreservat, vid bäcken strax söder om Nyängesmyran, 13 juli 1995, (ekoblad 22H 96), (1758 UME), conf. L. Söderström.

Växer inblandad bland *Aulacomnium palustre* (räffelmossa), *Rhizomnium pseudopunctatum* (filtrundmossa) och *Sphagnum warnstorffii* (purpurvitmossa) i bäcksumpskogen. Miljön var ganska artrik, men det var inte gott om arter som indikerar rikare miljöer. *Hylocomiastrum pyrenaicum* (grov husmossa) var vanlig.

Lophozia polaris (polarflikmossa) är tidigare inte känd från Lycksele lappmark! Man känner igen den på att den växer krypande bland andra mossor och på dess starkt röda groddkom i bladspetsarna. Cellerna har inga trigoner vilket skiljer den från bl.a. *Lophozia sudetica* (mörk flikmossa). Se vidare Söderström (1993).

***Marsupella sphacelata* (trubbrostmossa)**

Åsele lappmark, Dorotea, Blaikfjällets urskogsområde, SÖ delen, ca 3 km N om Fjälltuna, vid ett biflöde till Sörån, 9 juli 1995, (ekoblad 21G 95), (1751 UME), conf. BG Johnsson.

Arten växte på stenar i kanten av en snabbt rinnande bäck. Den omgivande skogen var gles med gran och björk som dominerande trädslag. Följearter i bäcken var *Warnstorffia fluitans* (vattenkrokmossa), *Scapania undulata* (bäckskapania), *Scapania umbrosa* (sågskapania) och *Gymnocolea inflata* (påronsvepemossa).

***Mnium ambiguum* (nordstjärnmossa)**

Medelpad, Borgsjö, Vattensjöomr., 250 m uppströms Aborttjärnsbäckens utlopp i Knipptjärnsbäcken, 6 okt 1995, (ekoblad 17F 85), (1732 UME), conf. L. Hedenäs.

Arten växte i kanten av bäcken något överskuggad av en rot. Bäcken strömmade snabbt i en liten dal med branta sluttningar. Omkringliggande skog dominerades av tall och terrängen var oerhört blockig. Utmed bäcken växte

t.ex. *Plagiochila porelloides* (liten bräkenmossa), *Brachythecium plumosum* (bäckgräsmossa) och *Jungermannia leiantha* (rörsvepemossa). Lokalen som helhet var mycket artrik.

***Mylia taylorii* (purpurmylia)**

1) Medelpad, Liden, Sundsjöåsens naturreservat, Fäbodbäcken V om Nilsbölebodarna, 60 m N om stigen, 8 okt 1995, (ekoblad 17H 90), (1426 UME).

Arten växte sparsamt på ett litet block en halv meter från bäcken. Det var tät skugga av granar på lokalen. Alldeles intill växte *Rhytidiadelphus loreus* (västlig hakmossa).

2) Medelpad, Borgsjö, Vattensjöområdet, 250 m uppströms Abborrtjärnsbäckens utlopp i Kniptjärnsbäcken, 6 okt 1995, (ekoblad 17F 85), (1425 UME).

Arten växte på en björkbas vid bäcken. På lokalen växer gles skog med bl.a. tall och björk.

3) Lycksele lappmark, Stensele, Bubergets domänreservat, vid bäcken strax söder om Nyängesmyran, 13 juli 1995, (ekoblad 22H 96), (1424 UME).

Arten växte i en skreva mellan några block i fuktig sumpskog.

***Nardia insecta* (fliknardia)**

Norrbotten, Överkalix, Granbergets domänreservat, 300 m nedströms den norra bäckens utlopp ur Stor-Granbergsmýran, 9 sept 1995, (ekoblad 26M 30), (1771 UME), conf. L. Söderström.

Nardia insecta växte sparsamt i kanten av en liten skogsbäck. Vanliga arter vid bäckkanten var *Pohlia prolifera* (luddnicka), *Sphagnum aongstroemii* (blek vitmossa), *Pellia neesiana* (ringpellia), *Gymnocolea inflata* (påronsvepemossa) och *Jungermannia hyalina* (strandslevmossa).

***Orthotrichum gymnostomum* (asphättemossa)**

Medelpad, Borgsjö, Vattensjöomr., 250 m uppströms Abborrtjärnsbäckens utlopp i Kniptjärnsbäcken, 6 okt 1995, (ekoblad 17F 85), (1435 UME).

Arten växte på några aspar i den blockiga bäckdalen. Dominerande trädslag var annars tall. Andra arter på asparna var *Orthotrichum speciosum* (trädhättemossa) och vid baserna bl.a. *Sanionia uncinata* (cirkelmossa).

***Oxystegus tenuirostris* (vridmossa)**

Medelpad, Torp, Stormyrskogens natur. res., ca 800 m S om Storulvsjötjärnen, vid Stormyrbäcken, 4 juli 1995, (ekoblad 17G 14), (1438 UME), conf. L. Hedenäs

Arten växte i bäckkanten tillsammans med arter som *Fissidens osmundioides* (bräkenfickmossa), *Bryum pseudotriquetrum* (kärrbryum) och *Campylium protensum* (sumpspärmmossa). Skogen var ganska gles utmed bäcken. Dominerande arter var tall och gran.

***Pleurocladula albescens* (snötrådmossa)**

1) Lycksele lappmark, Stensele, Bubergets domänreservat, vid bäcken strax söder om Nyängesmyran, 13 juli 1995, (ekoblad 22H 96).

2) Norrbotten, Älvsbyn, Vitbergets domänreservat NV om Vidsel, Hålbäcken 475 m uppströms reservatsgränsen, 28 aug. 1995, (ekoblad 25K 51).

3) Pite lappmark, Arvidsjaur, Sördötterns ostsluttning, vid domänreservatets östligaste bäck uppströms norra reservatsgränsen, 25 aug. 1995, (ekoblad 24I 97).

Alla dessa tre lokaler för *Pleurocladula albescens* (snötrådmossa) utgörs av bäckkanter i gammal skog.

***Rhytidiadelphus loreus* (västlig hakmossa)**

Medelpad, Liden, Sundsjöåsens naturreservat, Fäbodbäcken V om Nilsbölebodarna, 60 m N om stigen, 8 okt 1995, (ekoblad 17H 90), (1497 UME).

Arten växte på en sten i en bäckskog. Förekomsten var mycket liten (ca 4 dm²).

***Sphagnum quinquefarium* (kantvitmossa)**

Ångermanland, Nätra, Skuleskogens nationalpark, strax söder om Åksjöbäcken i östra änden av Skäftedalen, 2 juli 1995, (ekoblad 19I 07), (1738 UME), conf. L. Hedenäs.

Arten växte på marken i frisk barrblandskog i en nordbrant.

***Warnstorfia pseudostraminea* (trådkrokmossa)**

1) Åsele lappmark, Åsele, Stenbithöjdens dom. res., vid bäcken som rinner mot NO från Gubbmyran, N om Västra-Stenbitsjön, 10 juli 1995, (ekoblad 21H 10), (1575 UME), conf. L. Hedenäs.

Arten växte i bäcksumpskog på störd mark bland *Sphagnum riparium* (klyvbladsvitmossa). Sumpskogen var ganska artfattig och hyste en mossflora knuten till näringsfattiga sumpskogar med vitmossor och t.ex. *Warnstorfia fluitans* (vattenkrokmossa).

2) Åsele lappmark, Dorotea, Blaikfjällets naturreservat., 570 m S om Sagatun, sydsluttning mot Sörån, 11 juli 1995, (ekoblad 22G 05), (1574 UME), conf. L. Hedenäs.

Arten växte i ett litet kärr nedanför en sluttning. Dominerande art var *Sphagnum riparium* (klyvbladsvitmossa). Kärrret var beskuggat av en relativt gles granskog.

Citerad litteratur

Hedenäs, L. 1989: *Callicladium haldanianum* in central and northern Sweden. *Lindbergia* 15: 214-215.

Söderström, L. 1993: Polarflikmossa, *Lophozia polaris*, funnen i Sverige. *Myrinia* 3(1)

Sveriges landskapsmossor

Nu har de länge diskuterade preliminära landskapsmossorna slutligen blivit definitiva. Det har inkommit två ändringsförslag efter publiceringen av den preliminära listan till landskapsmossor i Myrinia 5:1. De nya förslagen har godkänts (tack för insända synpunkter!) och är för kalkkammossa *Ctenidium molluscum* för Gotland och vaxmossa *Douinia ovata* för Bohuslän. Bilder och informationstexter har börjat tas fram för alla arterna och dessa planeras bli publicerade i någon tidskrift med större spridning än Myrinia, och som vänder sig till en bredare allmänhet. Det blir ett gyllene tillfälle för oss att visa upp mossorna, både som en intressant växtgrupp och som synnerligen vackra organismer. Den fullständiga listan lyder som följer:

Skåne: Skuggsprötmossa, *Eurynchium striatum*
Blekinge: Blåmossa, *Leucobryum glaucum*
Öland: Slät klockmossa, *Encalypta vulgaris*
Gotland: Kalkkammossa, *Ctenidium molluscum*
Småland: Lysmossa, *Schistostega pennata*
Halland: Skirmossa, *Hookeria lucens*
Bohuslän: Vaxmossa, *Douinia ovata*
Dalsland: Stor revmossa, *Bazzania trilobata*
Västergötland: Gruskammossa, *Abietinella abietina*
Östergötland: Vattenstjärna, *Ricciocarpos natans*
Närke: Rosmossa, *Rhodobryum roseum*
Södermanland: Vågig praktmossa, *Plagiomnium undulatum*
Värmland: Kuddäppelmossa, *Bartramia pomiformis*
Västmanland: Kranshakmossa, *Rhytidiadelphus triquetrus*
Uppland: Aspfjädermossa, *Neckera pennata*
Dalarna: Smal näckmossa, *Fontinalis dalecarlica*
Gästrikland: Palmmossa, *Climacium dendroides*
Hälsingland: Stor björnmossa, *Polytrichum commune*
Medelpad: Kammosa, *Ptilium crista-castrensis*
Ängermanland: Tät fransmossa, *Ptilidium pulcherrimum*
Härjedalen: Skogslummermossa, *Barbilophozia lycopodioides*
Jämtland: Piprensarmossa, *Paludella squarrosa*
Västerbotten: Rostvitmossa, *Sphagnum fuscum*
Norrbottnen: Gul parasollmossa, *Splachnum luteum*
Lappland: Bäcknicka, *Pohlia wahlenbergii*

Henrik Weibull

Bryologiska Notiser

Uppropet om bidrag till den nya stående rubriken Bryologiska Notiser i förra numret av Myrinia gav inte så stort gensvar. Ett enda bidrag har kommit in. Finns det verkligen ingen som vill bidra med en notis om något intressant fynd. Jag vet att det finns många som har gjort intressanta större eller mindre bryologiska betraktelser. Det behöver inte vara nya mossarter för landet för att de skall kunna "platsa" i denna nyhetsspalt. Tacksamt tas bidrag emot.

Henrik Weibull

Ricciocarpos natans vattenstjärna

Uppland, Lidingö sn. Kottlasjön, östra delen nära Breviksbadet, flytande i insjö bland andmat *Lemna minor* 29/5 1992, Olle Holst (priv. herb.) (conf. H. Weibull)

Hälsotips med mossor som verksam substans

För den som drabbas av frossa och verk kan dessa små tips vara till hjälp och lindring. Bidragen är uppmärksammade och insända av Gunnar Ersare i Delsbo. Ur Erik Jonas Lindberg. "Tugga beck, slå blod, skåda i brännvin". Prisma. 1986.

Mossarinningsmossan

När en mossbelupen fläck på en sten eller ett vindfälle var minst av en handflatas storlek, var den brukbar till läkemedel. Mossan rengjordes i källvatten och två handfyllor stoppades ner i en litersflaska som fylldes med 95-procentig sprit. En matsked honung hällades i, samt lika delar spanskeppar och malörtsdroppar. Medikamentet ställdes att mogna i tre veckor, för att därefter silas. Vid frossa och värk inmundigades en stor sup morgon och kväll på fastande mage.

Lavar - mossor

Det finns en ljusröd, långfibrig mossor vanligen benämnd björnmossa, vilken brukade nyttjas till våtvårmande omslag. Mossan genomdränktes och kramades ur och lades i en tygpåse, vilken placerades på krämpan. Vaxduk pålades ovanpå liksom något tjockare och värmebehållande tyg. Ett slags te reddes på ungefär lika mängd mossor och gran- eller trådlav. Man tog då helst sådan lav där små kådgnuttar kunde finnas. Hittades ej sådan fick man nöja sig med det som fanns. Man slog kokhett vatten på mossor och lav, lät det sedan stå och dra tills det svalnat och silade sedan spadet. Detta tillsattes lika mängd kryddat brännvin och gavs till den som drabbats av frossa. Det gavs som en rejäl mjölkgök och patienten fick sedan gå till sängs. Han vaknade oftast svettvåt men botad.

Ny litteratur

Maier, E. & Geissler, P. 1995. *Grimmia* in Mitteleuropa: Ein Bestimmungsschlüssel. *Herzogia* 11, 1-80.

Trots den något ödmjuka titeln på denna artikel i tidskriften *Herzogia*, är denna översikt över Centraleuropas *Grimmia*-arter ett betydligt gedignare arbete än de *Grimmia*-översikt som annonserades i förra numret av MYRINIA. Efter ett par inledande sidor om släktet, innehållande bland annat en tabell med synonymer i allmänt använda floror, ägnas större delen av artikeln åt bestämningsnycklar (10 sidor) och artbeskrivningar (62 sidor). Det finns tre bestämningsnycklar, alla dikotoma. Först har vi en nyckel för släktena i familjen Grimmiaceae, sedan två nycklar för *Grimmia*-arterna (samt *Coscinodon cribrosus* och *Schistidium flaccidum*) en för material med sporkapslar och en för material utan kapslar. De 29 *Grimmia*-arterna i Centraleuropa, samt *C. cribrosus* och *S. flaccidum* presenteras sedan med ett uppslag för varje art. För varje art finner vi på vänstersidan en beskrivning av arten, viktiga karaktärer som utmärker arten eller som varierar mellan olika exemplar, förväxlingsarter och skiljekaraktärer mot dessa, habitat och vilken höjd över havet man hittar den på. Slutligen anges hur många exemplar som setts av arten och vilka länder dessa kommer ifrån. För Schweiz, som är arbetets huvudområde geografiskt sett, anges även vilka kantonen som arten är känd ifrån. På högersidan finner vi sedan en utmärkt teckning av arten. För varje art illustreras en förstorad planta som vanligen har kapsel, blad, bladvävsnitt från olika delar av bladet, och bladceller från olika delar av bladet. Kapselkaraktärer och groddkorn avbildas när så är relevant. Arbetet är på tyska, vilket kanske avskräcker en del av MYRINIA's läsare, men lyckas man ta sig förbi den spärren rekommenderas denna "nyckel". [L.H.]

Lewinsky-Haapasaari, J. 1995. Illustrierter Bestimmungsschlüssel zu den europäischen *Orthotrichum*-arten. *Meylania*, Sondernummer 9, 1-57. Kan troligen beställas från följande adress: Eva Maier, 8, chemin des Cottenets, CH-1233 Bernex/Ge, Schweiz. Pris: obekant.

Även för släktet *Orthotrichum* har det nyligen kommit ut en nyckel på tyska, denna gång för hela Europa. Nyckeln har skrivits av Jette Lewinsky-Haapasaari, som säkert är den person i världen som känner till detta stora släkte (drygt 125 arter) bäst. I inledningen till detta arbete finns en översikt över de europeiska arterna, deras gruppering i undersläkten och sektioner, två bestämningsnycklar (en till släktena i familjen Orthotrichaceae, en till arterna i släktet *Orthotrichum*), en tabell där arterna i sektionen *Diaphana* (utom *O. diaphanum*) jämförs, samt en tabell med arternas habitatkrav. Därefter finns en sida med illustrerade förklaringar till viktiga termer som används, och sedan följer ungefär 40 sidor med utmärkta illustrationer av arterna. Eftersom MEYLANIA är en utbytestidskrift med MYRINIA kan den som vill låna arbetet en kortare tid för att se hur det ser ut slå mig en signal (08-7786134; för att kontrollera att det inte redan är utlånat), samt sedan skicka ett kuvert (skriften är lika stor som ett häfte av MYRINIA) frankerat för 100g med sin adress till mig (Lars Hedenäs, Nyångsvägen 19, nb., 146 30 Tullinge), så ska jag skicka över den. [L.H.]

Jóhannsson, B. 1995. Íslenskir mosar, Hnökkmosaætt [Icelandic bryophytes, Bryaceae]. *Fjölrit Náttúrufræðistofnunar* 27, 1-162. Kan beställas från: Náttúrufræðistofnun Íslands, Hlemmi 3, Pósthólf 5320, 125 Reykjavík, Island. Pris: obekant.

I och med denna elfte del av den isländska mossfloran har alla akrokarpa blad-mossor på Island behandlats. Floran är resultatet av ett imponerande arbete, som utförs av Bergþór Jóhannsson ensam. Den som har något som helst intresse av den isländska mossfloran och som ännu inte införskaffat de delar som kommit ut rekommenderas att slå till. Även om man inte behärskar isländska, så är avbildningarna och utbredningskartorna värdefulla. [L.H.]

Bisang, I. & Urmi, E. (eds.) 1995. Conservation of bryophytes in Europe. Means and measures. *Cryptogamica Helvetica* 18, 1-193. ISBN 3-7150-0031-5. Kan beställas från: KRYPTO, F. Flück-Wirth, CH-9053 Teufen AR, Schweiz. Pris: 70:- schweiziska francs + porto.

I denna symposievolym presenteras resultaten från det andra symposiet om hotade mossor i Europa, som hölls i Zürich, Schweiz den 5-8 September 1994. Här hittar vi artiklar om olika aspekter på artbevarande när det gäller mossor, men även en hel del av mer allmänt artbevarandeintresse. Det skulle bära för långt att gå in i detalj på de nitton artiklar som ingår i volymen, men några få klipp för att ge en idé om innehållet ska det bli. Först kan vi notera en artikel av Lars Söderström där vi bland annat kan läsa om vad som egentligen menas med att en art är sällsynt, och vad de olika hotkategorierna som används egentligen innebär ur biologisk synvinkel. Sedan följer ett antal artiklar som behandlar hot mot mossor och biotoper med mossor, och därpå flera artiklar som behandlar mer specifika problem. Här kan nämnas olika kemikaliers inverkan på mossor och sporbankens (d.v.s., de sporer som ligger vilande i jorden) betydelse för nålfrukt-mossor på åkermark. I nästa artikel ger Tomas Hallingbäck en översikt över bland annat bevarandeåtgärder för mossor, och därefter följer artiklar med exempel på vad som görs i några olika geografiska områden i Europa. Till sist följer artiklar om de psykologiska och juridiska problemen i floravården, samt om mossbevarande inom EU. Även om någon kanske tycker att de sista artiklarna verkar främmande i sammanhanget, bör vi komma ihåg att alla dessa delar tyvärr ingår i den verklighet vi lever i när det gäller att bevara vår flora och fauna. [L.H.]

Meylania

I nummer 10, mars 1996, hittar vi bland annat en artikel om *Ricciocarpos natans* och *Riccia rhenana*, en lista med mossor kring Hallau, en artikel om fynd av plantor av *Buxbaumia* utan sporkapslar vid inventering av provytor, en rapport från en veckas exkursion i Unterengadin, en årsöversikt från mosskarteringsverksamheten i Schweiz och en not om att *Schistidium* äntligen är reviderat.

Mossornas Vänner försäljning

Lösnummer

Lösnummer av Myrinia och Mossornas Vänner (Myrinias föregångare): 15,00/ex

Utkomna nummer: MossornasVänner: 1-29, 29 supp., 30(1), 30(2), 31(1),
31(2), 32(1), 32(2), 33(1), 33(2), 34(1).
Myrinia: 1(1/2), 2(1), 2(2), 3(1), 3(2), 4(1), 4(2),
5(1), 5(2).

Följande nummer

år slut: Mossornas Vänner: 29 supp., 31(1), 32(2), 33(1), 33(2).
Myrinia: 2(1), 2(2), 4(1), 5(1).

Portokostnader: 25,00 för 1-3 ex, 35,00 för 4-10 ex.

Övriga skrifter

Checklista över Sveriges Mossor(särtryck): 40,00
Preiliminary distribution maps of bryophytes in Norden. Vol. 1.
Hepaticae and Anthocerotae: 40,00
Vitmossor i Norden (1995), 124 sidor: 95,00

Mikroskoperingsutrustning

Objektglas, förpackning om 50 st. (76x26mm): 35,00
Täckglas, förpackning om 100 st. (20x20 mm): 30,00
Pincetter (rostfria): böjd, fin spets: 40,00

Försäljningsvillkor

Alla priser är inklusive expeditions- och portokostnader (utom lösnummer av Myrinia och Mossornas Vänner). Gör din beställning genom att sätta in rätt belopp på Mossornas Vänner postgirokonto 13 37 88-0.

OBS: Till alla inbetalningar utanför Sverige tillkommer en extra kostnad på 35,00 för att täcka de höga avgifterna som postverket tar för utlandsgirering.

Mossornas Vänner resultat 1994-1995

Poster	1995	1994
Intäkter		
prenumeration	9 590.00	7 840.00
vitmossflora	9 265.00	9 105.00
försäljning	15 114.00	3 124.00
räntor	701.68	810.71
ekskursion	1 500.00	
övrigt		320.00
SUMMA	36 170.68	21 199.71
Kostnader		
tryckning, porto <i>Myrinia</i>	2 532.70	4 836.30
tryckning Vitmossflora	16 015.50	
försäljning	2 900.60	5 381.83
porto & exp	5 338.40	1 534.50
datormaterial	576.00	318.00
ekskursion	4 044.00	2 154.00
övrigt		147.00
SUMMA	31 407.20	14 371.63
Resultat:	4 763.48	6 828.08

Balansräkningar 1994-1995

Tillgångar	1995	1994
Postgiro	9 528.48	10 392.06
Girokapitalkonto	26 099.57	20 472.51
Summa tillgångar:	35 628.05	30 864.57

Skulder och eget kapital

	1995	1994
Tidigare års ansamlade resultat	30 864.57	24 036.49
Årets resultat	4 763.48	6 828.08
Summa skulder och eget kapital:	35 628.05	30 864.57

Revisionsberättelse

Undertecknad, utsedd att granska Mossornas Vänners räkenskaper för verksamhetsåret 1995, får efter fullgjort uppdrag avge följande berättelse.

Böckerna är liksom tidigare förda med exemplarisk ordning och reda och intäkter och kostnader ordentligt verifierade.

Balansräkningen återger korrekt föreningens tillgångar, och jag tillstyrker att årsmötet fastställer densamma och beviljar styrelsen ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Göteborg den 10 mars 1996

Gustaf Bernström

Gustaf Bernström

Mossornas Vänner, medlemmar 1995

Alla fullt betalande medlemmar (181 st)

Namn/Adress/Telefon (hem/arbete)

Abenius, Johan, Svedviksvägen 29, 149 43 Nynäshamn, 08-520 185 66/698 12 90
Ahlström, Kerstin, Konvaljegränd 6, 752 51 Uppsala
Albinsson, Crister, Öhnelsgatan 27, 392 30 Kalmar, 0480-289 69/44 62 29
Andersson, Arne, Box 97, 313 02 Sennan, 035-663 73/1378 54
Andersson, Leif, Halnagården, 545 93 Töreboda
Appelgren, Leif, Tordmulevägen 3B, 227 35 Lund
Appelqvist, Thomas, Seminariegatan 10, 413 13 Göteborg, 031-41 04 91
Aronsson, Mora, Rymdgatan 71, 195 55 Märsta, 08-591 286 62/018-67 34 14
Arulif, Per-Arne, Sveavägen 13, 521 41 Falköping, 0515-195 18/0500-4540 97
Arup, Ulf, Kåmnärsvägen 7G:102, 222 46 Lund, 046-15 89 55/10 89 78
Backéus, Ingvar, Prästgårdsgatan 9B, 752 30 Uppsala, 018-18 28 61
Backlund, Maria, Norbyvägen 75B, 752 39 Uppsala
Bellander, Berit, Furumovägen 17F, 806 41 Gävle, 026-18 06 55
Bengtson, Ola, Orustgatan 8A, 414 74 Göteborg
Berg, Sigvard, Jesper Svedbergs väg 25, 791 36 Falun
Bergqvist, Sven, Dalgatan 7-9, 456 32 Kungshamn, 0523-320 22/396 93
Bernström, Gustaf, Vedhuggaregatan 9, 412 61 Göteborg, 031-16 02 62
Bjuringer, Per, Landsvägen 18, 361 53 Broakulla
Björkman, Leif, Ånhult, 571 91 Nässjö

Blomgren, Evastina, Dalgatan 7-9, 456 32 Kungshamn, 0523-320 22/396 23
Bohlin, Anders, Halltorpsgratan 14, 461 41 Trollhättan, 0520-35040/0521-27 01 90
Bolmgren, Kjell, Professorsslingan 35, 104 05 Stockholm
Borgström, Bertil, Linneavägen 6, 437 31 Lindome, 031-99 44 38
Bratt, Lennart, Linnévågen 23A, 791 32 Falun, 023-276 01/814 22
Buchhandlung, Harrassowitz, Taunusstr.5, P.O.Box 2929, D-65019 Wiesbaden, TYSKLAND
Buck, William R, The New York Botanical Garden, Bronx, NY 10458-5126, USA, (212)220-8700
Böregren, Ivar, Brännarebygdsvägen 41, 290 62 Vilshult, 0454-71165/220 25
Carlsson, Torsten, Eskilstunavägen 9A, 645 33 Strängnäs, 0152-15469
Carrington, Berndt, Hästbergsringen 18, 791 36 Falun, 023-71 15 62
Cronberg, Nils, Sandbyvägen 204, 240 10 Dalby, 046-20 09 25
Crundwell, Alan C, 12 Kay Crescent, Headley Down, Hampshire GU35 8AH, ENGLAND, (0428) 712198
Dahlberg, Nils, Regementsgatan 30, 831 35 Östersund, 063-51 08 21
Dahlström, Anna, Repslagaregatan 9B, 753 33 Uppsala
Damsholt, Kell, Hagens Alle 24, DK-2900 Hellerup, DANMARK
Danielsson, Sonja, Sjögräsvägen 21, 260 40 Viken, 042-23 85 43
Darell, Per, Rökessvans väg 14, 342 34 Alvesta
Delin, Anders, Gävlevägen 55B, 811 31 Sandviken, 026-25 93 89
Drangeid, Svein Olav, Otto Valstads veg 75, N-1364 Hvalstad, NORGE
Eckstein, Lutz, Växtbio. Villavägen 14, 752 36 Uppsala
Edelsjö, Jan, Kadettgatan 5, 113 33 Stockholm, 08-30 30 62/67 34 74
Edman, Malte, Långängesvägen 2, 820 10 Arbrå, 0278-415 74
Edqvist, Margareta, Syrengatan 19, 571 39 Nässjö, 0380-106 29
Een, Gillis, Karlbergsvägen 78, 113 35 Stockholm, 08-32 36 69/666 42 14
Ekelöf, Gudrun, Ellahagsvägen 21 A, 183 38 Täby, 08-758 52 02/655 51 72
Eklund, Stefan, Rosengårdsvägen 61, 186 33 Vallentuna, 08-51 17 5614/51 17 00 75
Ekman, Joakim, Odengatan 35 A, 633 52 Eskilstuna, 016-12 13 69
Ekqvist, Lars, Solberga Ängsväg 9, III, 125 44 Älvsjö
Ericson, Nils, Mårdstigen 13, 170 71 Solna, 08-85 34 71
Eriksson, Jan, Lövvägen 12, 446 35 Älvängen, 0303-48 266
Eriksson, Pell Algot, O. Fors 100, 780 60 Malungsfors, 0280-402 30
Ernberg, Christer, Nedre Söderby 39, 148 96 Sorunda, 08-530 433 45
Ernestål, Bo, Pl 4577 Öskebohyttan, 713 94 Nora
Ersare, Gunnar, Ringvägen 2, 820 60 Delsbo, 0653-109 02
Flodin, Lars-Åke, Rannevågen 12, 432 95 Varberg, 0340-204 08
Frahm, Jan-Peter, Bot. Institut, Meckenheimer Allee 170, D-53115 Bonn, TYSKLAND, 228-733700/733120 (fax)
Fransén, Sven, Vårmanadsgatan 3A, 415 10 Göteborg, 031-48 57 49/60 85 35
Fredriksson, Ingvar, Smyckevägen 7, 541 42 Skövde, 0500-43 5541/0511-268 64
Fritz, Örjan, Esperedsvägen 24, 313 00 Oskarström
Gahnertz, Roger, Decemborgsgatan 51, 415 15 Göteborg, 031-48 37 04
Geissler, Patricia, Conserv. & Jardin bot., C. P. 60, CH-1292 Chambésy/Genève, SCHWEIZ
Georgson, Kjell, Fruängsvägen 29, 302 41 Halmstad, 035-35 607/35 163
Gilsenius, Bertil, Svarte Filips Gata 17, 424 44 Angered, 031-30 54 80
Glans, Rustan, Fagerängsgatan 50, 521 41 Falköping, 0515-178 98/87210
Glimskår, Anders, Cellovägen 8, 756 54 Uppsala
Gralén, Helena, Paradisgatan 29H, 413 16 Göteborg, 031-755 95 38
Granqvist, Ingvar, Strandvägen 2, 730 61 Virsbo, 0223-345 71
Grundeus, Louise, Herrhagsgatan 23A, 652 22 Karlstad, 054-18 38 28/19 74 40
Gudmundsson, Lars, Kämpegratan 43/324, 451 32 Uddevalla, 0522-372 32
Gunnarsson, Urban, Blodstensvägen 22, 752 58 Uppsala, 018-50 73 83/18 2853
Gustafsson, Camilla, Tryffelvägen 72, 756 46 Uppsala, 018-30 37 84/18 2870
Gustafsson, Lars, Rundsvallen 9310, 442 94 Ytterby, 0303-938 08/031-69 1055
Gustafsson, Lena, Blodstensvägen 25, 752 44 Uppsala, 018-50 88 23/18 8582
Gustafsson, Siv, Ällagatan 17 G, 521 33 Falköping, 0515-106 04
Gustafsson, Ulla, Köpenhamnsvägen 31a, 217 71 Malmö, 040-26 35 63
Gustavsson, Lena, Bergsgårdsgårdet 21, 424 32 Angered, 031-48 92 02/773 38 63
Hallingsbäck, Tomas, Körsbärsvägen 7, 741 31 Knivsta, 018-34 3512/67 24 67
Halvorsen Økland, Rune, Robergv. 34, N-3114 Tønsberg, NORGE, 4733330902/22851629
Hansen, Jens Ejvind, Bondarvägen 2242, 820 40 Järvsö, 0651-470 87
Hedenäs, Lars, Nyängsvägen 19, n.b., 146 30 Tullinge, 08-778 61 34/666 42 14
Henäng, Gullmar, Vikingavägen 13, 191 45 Sollentuna, 08-96 60 20/79792 65

Herber, Ingemar, Majgårdsvägen 7, 141 44 Huddinge, 08-746 70 97
 Holst, Olle, Markaskälsvägen 5, 226 47 Lund, 046-12 30 61/222 98 44
 Hylander, Kristoffer, Stupvägen 69 III, 191 42 Sollentuna, 08-92 98 49
 Hägermark, Ingrid, Torggatan 1B, 613 30 Oxelösund, 0155-327 32/374 01
 Högmark, Görel, S:t Sigfridsgränd 55, 3 tr, 521 33 Falköping, 0515-180 35/811 08
 Högström, Stig, Neptungatan 21, 621 41 Visby, 0498-21 40 63
 Jacobson, Staffan, Börje, Klista, 755 92 Uppsala
 Jacobsson, Per Gunnar, Ringvägen 41, 820 60 Delsbo
 Jannert, Bertil, Lyckebo Bestorp, 521 30 Falköping, 0515-183 26/870 00
 Jannert, Johan, Skogsbo, 520 15 Hökerum, 0321-516 04/272 03
 Jerkeman, Bo, Fasanvägen 45, 195 33 Mårsta, 08-591 194 12/018-34 7000
 Johansson, Agne, Måsseboda, 340 12 Annerstad, 0372-220 27
 Johansson, Bo Göran, Levide Vall, 621 93 Visby, 0498-26 62 04
 Johansson, Kurt-Anders, Henrik Gjutares Gata 36 B, 541 45 Skövde, 0500-41 17 80
 Johansson, Ove, Hässleholmsvägen 9, 121 53 Stockholm
 Johansson, Pär, Julianas Gård 2, 414 81 Göteborg, 031-82 21 00
 Johansson, Thomas, Solvägen 13, 387 92 Borgholm, 0485-56 50 04
 Johansson, Torbjörn, Højager 34, DK-3400 Hillerød, DANMARK, 48-2428 34
 Johnsson, Gunnar, Sjöbjörnsvägen 72, 4tr, 117 67 Stockholm, 08-1959 32/790 72 05
 Jonsson, Bengt Gunnar, Våxholm 242, 905 95 Umeå, 090-570 85/16 77 18
 Jonsson, Fredrik, Per-Ersvägen 9B, 822 30 Alfta
 Jonsson, Kristina, Kaprifolvägen 38, 260 40 Viken, 042-23 70 45
 Karlsson, Roger, Mejramsvägen 60, 702 18 Örebro
 Karlsson, Thomas, Skogsvägen 46, 223 61 Enskede, 08-649 15 69/666 51 79
 Karström, Mats, Alstigen 9, 960 30 Vuollerim, 0976-101 20
 Kellner, Olle, Skogsslingan 35, 806 42 Gävle, 026-12 44 09/17 10 00
 Keskkula, Raul, Stenbockens gata 116 3tr., 136 62 Haninge
 Kristensson, Gerhard, Dekanvägen 8, 240 10 Dalby, 046-20 21 85/222 45 62
 Larsson, Bengt M P, Johannesbäcksgatan 80B, 754 33 Uppsala, 018-22 25 72/67 24 18
 Laurent, Nadina, Karlbergsvägen 43A, 113 37 Stockholm, 08-31 01 36
 Lindström, Åke, Vårbygränd 30, 702 28 Örebro
 Lonnstad, Jenny, Björkbacksvägen 36, 161 30 Bromma
 Lundkvist, Håkan, Frösslunda 3080, 380 62 Mörbylånga, 0485-440 83/441 00
 Löfgren, Lars, Storgatan 56, 732 00 Arboga, 0589-139 98
 Löfgren, Per, Gnejsvägen 14B, 907 40 Umeå, 090-19 10 56
 Löfroth, Michael, Karlsuddvägen 50, 185 93 Vaxholm, 0764-33614/08-799 13 78
 Lönnell, Niklas, Pontonjargatan 49 IV, 112 37 Stockholm, 08-654 81 29
 Lövgren, Esse, Älgrytevägen 258, 127 30 Skärholmen, 08-97 34 55
 Mjörman, Gösta, Lillebäcksvägen 4, 302 39 Halmstad, 035-12 7482
 Naturhist. riksm., Krypto.-bot., Box 50007, 104 05 Stockholm, 08-666 40 00
 Nicklasson, Allan, Fogdegatan 6, 352 36 Växjö, 0470-109 19
 Nilsson, Jan, Smultronvägen 4, 457 31 Tanumshede
 Nilsson, Johan, Sernandersvägen 8:418, 752 61 Uppsala
 Nohlgren, Eva, Stenhagsvägen 101, 752 60 Uppsala
 Norén, Lars, Platåvägen 21, 646 35 Gnesta, 0158-140 03
 Nyholm, Elsa, Helgonavägen 11, 223 62 Lund, 046-1137 08
 Nyman, Per Olof, Mätaregränden 4, 226 47 Lund, 046-13 05 88/10 81 78
 Nystrand, Per-Olof, Litsvägen 33B, 831 42 Östersund
 Olausson, Erik, Bokgatan 12, 462 52 Vänersborg, 0521-199 88/27 05 73
 Oldhammer, Bengt, Oljonsbyn 5290, 794 92 Orsa, 0250-422 17/0248-101 85
 Owe-Larsson, Björn, Årstavägen 104, 120 58 Årsta, 08-722 76 65/728 78 10
 Palmgren, Kristina, Lottgatan 20A, 831 46 Östersund, 063-12 81 55/14 63 44
 Pedersen, Arne, Snippen 19 F, N-0566 Oslo 5, NORGE, 02-37 00 40
 Persson, Hans, Täljstensvägen 14D, 752 40 Uppsala
 Persson, Kerstin, Rättarevägen 58, 263 53 Höganäs, 042-34 9679/33 72 87
 Pettersson, Gunnel, Rundelsgatan 18, 263 33 Höganäs, 042-34 36 83
 Petterson, Bengt, Trollåsén 2920, 830 44 Nälden, 0640-208 45
 Petterson, Tommy, Dimgatan 20, 754 31 Uppsala, 018-21 91 21
 Pfern, Gun, Nyponvägen 20, 260 40 Viken, 042-23 67 61
 Rudqvist, Lennart, Biodlanvägen 68, 560 28 Lekeryd
 Rundlöf-Forslund, Susanne, Postmästaregatan 5, 392 47 Kalmar, 0480-42 03 30/820 00
 Rydin, Håkan, Växtbiologiska inst., Villav. 14, 752 36 Uppsala, 018-18 28 54
 Salonen, Anki, Blodstensvägen 14, 752 44 Uppsala

Sandell, Bernt, Roliasgatan 23B, 553 39 Jönköping
 Sanner, Bertil, Stensövägen 45, 392 47 Kalmar, 0480-878 54
 Singsaas, Stein, Tors veg 9A, N-7032 Trondheim, NORGE, 47-7-94 37 83/59 2267
 Sjöberg, Jan, Armévägen 64, 183 68 Täby, 08-732 49 48/729 21 65
 Sjögren, Erik, Fältvägen 1B, 756 46 Uppsala
 Sjöqvist, Olle, Nybohovsbacken 52, 117 64 Stockholm
 Skarp, Erik, Roslagsgatan 13, 113 55 Stockholm, 08-612 50 52/31 33 51
 Skofteland, Olav, Lord Salvesensgate 2, N-4500 Mandal, NORGE, 043-61924
 Snäll, Tord, Krongatan 2B, 752 38 Uppsala, 018-50 16 65
 Stenström, Jonas, Hjärtumsvägen 10, 463 91 Lilla Edet
 Söderström, Lars, Kopparvägen 42 Z, 907 50 Umeå, 090-19 43 33
 Soldán, Zdenek, Dept. of Botany, Benátská 2, 128 01 Praha, TJECKIEN
 Stighäll, Kristoffer, Verkstadsgatan 3, 761 30 Norrtälje, 0176-107 18
 Stureson, Lotta, Geijersgatan 1, 752 26 Uppsala, 018-55 49 16/08-15 65 45
 Svanblom, Leif, Spångavägen 68, 161 48 Bromma, 08-87 97 55/790 87 67
 Swahn, Ulf, Prästgårdsallén 4, 804 29 Gävle
 Taskinen, Urpo, Pl. 622, 980 10 Vittangi, 0981-103 62
 Thygesen, Poul, Klockargården, Gryta, 740 82 Örsundsbro, 0171-61303/0480-822 28
 Trift, Ida, Gumshornsgatan 7, 114 60 Stockholm
 Troschke, Tomas, Hopslagarvägen 34D, 730 60 Ramnäs, 0220-351 70/0221-253 17
 Ulfwi, Monica, Rindögatan 25, 115 58 Stockholm, 08-662 66 14
 van den Brink, Rune, Östra Höjden 9, Gåsborn, 682 92 Filipstad, 0590-230 66/0591-117 80
 Váňa, Jiří, Dept. of Botany, Benátská 2, 128 01 Praha, TJECKIEN
 Wadstein, Magnus, Eken, Hulta, 585 96 Linköping, 013-424 78/20 38 00
 Wahlström, Krister, Backgatan 16, 341 39 Ljungby, 0372-142 76
 Wall, Staffan, Gibraltargatan 44, 412 58 Göteborg, 031-722836/160560
 Wasstorp, Birgitta, Kuskbostaden, Ulriksdals slott, 170 71 Solna, 08-624 03 49
 Weibull, Henrik, Solistvägen 31, 4 tr, 756 54 Uppsala, 018-40 18 10
 Wejdmark, Mats, Nynäsvägen 9, 149 30 Nynäshamn, 08-52 01 88 17/5203 85 90
 Welander, Jonas, Inst. f. viltekologi, Box 7002, 75007 Uppsala
 Wergelius, Bertil, Blekingevägen 4, 757 58 Uppsala
 Westerberg, Sture, Lävågen 97, 976 34 Luleå
 Westerström, Sten, Grinnekullagatan 255, 417 42 Göteborg, 031-55 1715
 Westling, Gunvor, Blyvägen 12, 175 74 Järfälla, 08-583 514 37
 Wiklund, Karin, Dalby Hässle, 755 91 Uppsala, 018-38 22 37/67 34 12
 Zamfir, Manuela, Blodstensvägen 7:310, 752 58 Uppsala
 Åkerström, Henry, Västgötaresan 46, 2tr., 757 54 Uppsala
 Öberg, Marie, Åkerbyvägen 90, 15tr, 183 35 Täby, 08-758 83 13
Kontrollera din adress och ditt telefonnummer! Eventuella felaktigheter meddelas föreningens kassör.

Medlemmar i Sverige 1995 ordnade efter provins

Blekinge Ivar Böregren	Gästrikland Berit Bellander Anders Delin Olle Kellner Ulf Swahn	Arne Andersson Bertil Borgström Lars-Åke Flodin Örjan Fritz Kjell Georgson Gösta Mjörman
Bohuslän Sven Bergqvist Evastina Blomgren Lars Gudmundsson Lars Gustafsson Jan Nilsson	Göteborg Thomas Appelqvist Ola Bengtson Gustaf Bernström Sven Fransén Roger Gahnertz Bertil Gilsenius Helena Gralén Lena Gustavsson Pär Johansson Staffan Wall Sten Westerström	Hälsingland Malte Edman Gunnar Ersare Jens Ejvind Hansen Per Gunnar Jacobsson Fredrik Jonsson
Dalarna Sigvard Berg Lennart Bratt Berndt Carrington Pell Algot Eriksson Bengt Oldhammer	Halland	Jämtland Nils Dahlberg Per-Olof Nystrand Kristina Palmgren Bengt Petterson
Gotland Stig Högström Bo Göran Johansson		

Lapland

Mats Karström

NorrbottnenUrpo Taskinen
Sture Westerberg**Närke**Roger Karlsson
Åke Lindström**Skåne**Leif Appelgren
Ulf Arup
Nils Cronberg
Sonja Danielsson
Ulla Gustafsson
Olle Holst
Kristina Jonsson
Gerhard Kristensson
Elsa Nyholm
Per Olof Nyman
Kerstin Persson
Gunnel Petersson
Gun Pfern**Småland**Crister Albinsson
Per Bjuringer
Leif Björkman
Per Darell
Margareta Edqvist
Agne Johansson
Allan Nicklasson
Lennart Rudqvist
Susanne Rundlöf-Forslund
Bernt Sandell
Bertil Sanner
Krister Wahlström**Stockholm**Kjell Bolmgren
Jan Edelsjö
Gillis Een
Gudrun Ekelöf
Lars Ekvist
Nils Ericson
Lars Hedenäs
Gullmar Henäng
Ingemar Herber
Kristoffer Hylander
Bo Jerkeman**Danmark**Kell Damsholt
Torbjörn Johansson**England**

Alan C Crundwell

NorgeSvein Olav Drangeid
Rune Halvorsen Økland
Arne Pedersen

Ove Johansson

Gunnar Johnsson
Thomas Karlsson

Nadina Laurent

Jenny Lonnstad

Niklas Lönnell

Esse Lövgren

Raul Keskküla

Krypto.-bot. Naturhist. riksm.

Björn Owe-Larsson

Jan Sjöberg

Olle Sjöqvist

Erik Skarp

Leif Svanblom

Ida Trift

Monica Ulfwi

Birgitta Wasstorp

Gunvor Westling

Marie Öberg

SödermanlandJohan Abenius
Torsten Carlsson
Joakim Ekman
Christer Ernborg
Ingrid Hägermark
Lars Norén
Mats Wejdmärk**Uppland**Kerstin Ahlström
Henry Åkerström
Mora Aronsson
Ingvar Backéus
Maria Backlund
Anna Dahlström
Lutz Eckstein
Stefan Eklund
Bo Ernestål
Anders Glimskår
Urban Gunnarsson
Camilla Gustafsson
Lena Gustafsson
Tomas Hallingbäck
Staffan Jacobson
Bengt M P Larsson
Michael Löfroth
Johan Nilsson
Eva Nohlgren
Hans Persson**Utländska medlemmar 1995**Stein Singsaas
Olav Skotteland**Schweiz**

Patricia Geissler

TjeckienZdenek Soldán
Jiří Váňa

Tommy Pettersson

Håkan Rydin

Anki Salonen

Erik Sjögren

Tord Snäll

Kristoffer Stighäll

Lotta Sturesson

Poul Thygesen

Henrik Weibull

Jonas Welander

Bertil Wergelius

Karin Wiklund

Manuela Zamfir

VärmlandLouise Grundeus
Rune van den Brink**Västerbotten**Bengt Gunnar Jonsson
Per Löfgren
Lars Söderström**Västergötland**Leif Andersson
Per-Arne Arulf
Anders Bohlin
Jan Eriksson
Ingvar Fredriksson
Rustan Glans
Siv Gustafsson
Görel Högmärk
Bertil Jannert
Johan Jannert
Kurt-Anders Johansson
Erik Olausson
Jonas Stenström**Västmanland**Ingvar Granqvist
Lars Löfgren
Tomas Troschke**Öland**Thomas Johansson
Håkan Lundkvist**Östergötland**

Magnus Wadstein

Mossor

Intensivkurs i Södermanland

15 augusti - 18 augusti 1996

Kursen ges i samarbete mellan Mossornas Vänner och Kjesäter folkhögskola

Intresseanmälan (preliminär anmälan) sändes snarast (dock senast 1 juni) till Kjesäter folkhögskola tel. 0151- 120 00, FAX 0151-105 66

Frågor om kursens innehåll besvaras av Tomas Hallingbäck 018 / 67 24 67

Innehåll

Kursen ger färdigheter i att identifiera mossor; kunskap om olika arters och grupperns ekologi och livsmiljöer samt hur mossor kan indikera miljöförändringar.

Bestämningsövningar med stereolupp och mikroskop utgör en viktig del av kursen. Teori kommer att varvas med exkursioner till olika biotoper för att täcka in så många olika typer av mossor som möjligt.

Målgrupp

Kursen riktar sig till alla som är intresserade. Ingen åldersgräns.

Förkunskaper

I stort sett inga men eftersom tempot på kursen kommer att vara högt är det en fördel om man har god vana att läsa bestämningsnycklar.

Kostader

Ej bestämt än.

VÄLKOMNA

Höstexkursion till Hälsingland 20-22 september 1996

I år kommer vi förlägga vår höstexkursion till Hälsingland. Gunnar Ersare, som bryologiserar aktivt i trakterna, kommer vara vår guide. Han har de senaste åren bl.a. hittat *Plagiothecium platyphyllum* (bäcksidemossa) växande i källor på flera nya lokaler. Det finns många olika förslag till exkursionsmål med mossrika biotoper som raviner, bäckdalar, källor och olika typer av stup och branter. En spännande helg utlovas.

Vi kommer att bo i församlingshemmet vid Norrbo kyrka.

Anmäl er i god tid men senast den 1 september till Kristoffer Hylander, Stupvägen 69, 3 tr, 191 42 Sollentuna. Tel. 08-929849

Mossexkursioner i Skåne hösten 1996

Söndagen den 29 september

Ramnakullabackarna på Romeleåsen, en märklig åsformation i anslutning till en ravin. Förekomst av både kalk och urberg ger hopp om en spännande mossflora. Samling vid Botaniska trädgården i Lund, parkeringen vid Tunavägen kl. 9.00.

Söndagen den 13 oktober

Sandstäpp, sumpiga skogar och vattenhål på Revingefältet. Samling vid Botaniska trädgården i Lund, parkeringen vid Tunavägen kl. 9.00.

Söndagen den 10 november

Floravårdsexkursion. Vi letar efter några av de arter som finns på listan över hotade mossor. Samling vid Botaniska trädgården i Lund, parkeringen vid Tunavägen kl. 9.00.

Vid händelse av sammanhängande snötäcke inställs exkursionen.

Ta med lupp och matsäck!

Föranmälan till exkursionerna är obligatorisk.

Kontakta:

Nils Cronberg, tel. 046-20 09 25

eller

Gerhard Kristensson, tel. 046-20 21 85

Arbetet med att sammanställa en check-lista över Skånes mossor pågår. Vi kommer att tillbringa några kvällar på herbariet i Lund. Hör av Dig till någon av ovanstående för närmare detaljer!

Olle Holst

UNIVERSITETSBIBLIOTEKET

97-01-14

LUND

MYRINIA's redaktion:

Lars Hedenäs, Naturhistoriska Riksmuseet, Kryptogambotaniik,
Box 50007, 104 05 STOCKHOLM.

Tomas Hallingbäck, Sveriges Lantbruksuniversitet, Ekologi och Miljövård,
Box 7072, 750 07 UPPSALA.

Lars Söderström, Botanisk Institut, Norges tekniske-naturvitenskapelige
universitet, Trondheim, N-7055 DRAGVOLL, Norge.

Instruktion till författare: Vi accepterar manuskript skrivna på maskin eller dator (ordbehandlare). Eftersom det redaktionella arbetet underlättas betydligt om vi får manuskripten på diskett vill vi gärna att den som har tillgång till dator med ordbehandlingsprogram använder denna möjlighet.

1. Manuskript på diskett: Vi tar 3,5" och 5,25" disketter och kan läsa följande ordbehandlingsprogram (DOS-version) direkt: Word, Word Perfect, Word for Windows och Write. Det går också bra att skicka manuskriptet som en textfil (ASCII-fil). Om du använder Macintosh, försök i första hand översätta till DOS-format. Om inte det är möjligt, skicka en oformaterad textfil i Macintosh format och ange vilket format det är. Gör aldrig några formateringar (kursiv, understrykningar, fet stil, etc.) oavsett vilket format du skickar filerna i. Bifoga alltid utskrift i två exemplar.

2. Manuskript på papper: Skriv på vitt A4-format med 2,5 cm marginaler runt om. Skicka in två kopior av manuskriptet.

Börja alltid manuskriptet med titeln på artikeln, följt av namn och adress på författaren/författarna. I slutet på artikeln ska eventuell citerad litteratur samlas under rubriken "Citerad litteratur". Här ska endast finnas sådan litteratur som nämns i artikeln och omvänt ska all litteratur som nämns finnas med. Titta gärna i tidigare nummer av tidskriften för att se hur litteraturlistan ska se ut. Figurer (dvs. teckningar, kartor, foton) numreras 1, 2, 3, etc. Figurtexter skrivs på separat sida i slutet. Tabeller numreras på samma sätt och placeras alla i slutet. Har du några frågor är du välkommen att höra av dig till redaktionen. Om du så vill kan redaktionen översätta/skriva ett kort abstract.

MYRINIA utges 2 gånger om året, i juni och i december. Manus ska vara oss tillhanda senast 1/4 eller 1/10 för att kunna komma med i vår- resp. höstnumret. Alla manuskript skickas till Lars Hedenäs (adress ovan).